

▲ Знаёмімся са спадчынай.
Палац Булгакаў у Жылічах
адзначыў 200-годдзе
Стар. 2, 6

Фота Алера ФАЙНЦАГА, БелТА

KULTURA-INFO.BY

Хто ён — арыст або педагог?
Кадравыя пытанні і экспертныя погляды — на круглым stole “КіМ”

4—5

Беларусьфільм

Дэбют — на “Лістападзе”.
Адна з самых доўгачаканых айчынных прэм’ер

7

Што ведаюць музыканты пра мастакоў?
Пашыраючы фестывальную палітру

14

Дата: president.gov.by

“Мы павінны быць ідэалагічна моцнымі”

“Трэба працаваць, не азіраючыся, і рабіць канкрэтныя справы, тое, што хвалюе людзей”. Да гэтага заклікаў Прэзідэнт Беларусі Александр Лукашэнка на нарадзе па пытаннях удасканалення адукацыйнай сферы. Але закранутыя на пасяджэнні тэмы найбольш дачытацца і нашай галіны. У чым сакральны сэнс, як выгадаваць класнага спецыяліста і хто створыць фільм пра настаўніка? Самае каштоўнае — у цытатах Лідара.

Прэзідэнт Беларусі Александр Лукашэнка сабраў нараду па пытаннях удасканалення адукацыйнай сферы 21 верасня, наваўшы сустрэчу “своесабылай работай над памылкамі”.

— Мы сёння зноў вяртаемся да пытанняў адукацыі. Хацелася б, каб у такім пашырэнні складзе гэта быў крайні выпадак. Тэма апошнім часам пастаянна гучыць з тэлеэкрану, не сыходзіць з першых палос прэсы. Сапраўды, тое, чаму і як вучыць, хвалюе як акадэмікаў, не толькі мяне, але і ўсё грамадства. Гэта добра. Мы дамовіліся ў час даклада міністра адукацыі аб га-

тоўнасці да новага навуцальнага года, што сустрэнемся ў верасні і правядзем самоабліную работу над памылкамі, — адзначыў Александр Лукашэнка.

На нараду да Кіраўнік дзяржавы запрасілі больш за паўсотню чалавек ад вышэйшых службовых асоб Беларусі да прадстаўнікоў адукацыйных устаноў з розных рэгіёнаў.

— Як кіраўнік дзяржавы ўжо не раз гаварыў: школа — гэта храм. У гэтым, тое, калі хочаш, унесь сакральны сэнс. Тут павінны быць жалежны парадак і дысцыпліна як у арганізацыі адукацыйнага працэсу, так і ў матэ-

рыяльным плане. Школа закладвае фундамент будучыні не проста грамадзяніна — чалавека, — завастрывае працэнт.

Галоўным прынцыпам работы нашай дзяржавы Александр Лукашэнка назваў спакойнае удасканаленне таго, што створана чалавечтвам: — Мы стамі, як я гаварыў, паўтараючы цыгату вайляка, на плячах гігантаў. Не трэба саскокхваць з гэтых плячэй — мы страцім усё, што чалавечтва накіравала да нас. Трэба выкарасаць трыццаць гэта ў імя будучыні. Таму належыць удасканальваць і не саромецца ўзяць найлепшае з таго, што было.

Адно з важных пытанняў нарады дачылася механізму работы сярэдняй школы і ВНУ на перспектыву. Прэзідэнт паставіў задачу — забяспечыць моладзі ўмовы для прафесійнага становлення і развіцця ў Беларусі.

— Найбольш талентавіты, перспектывны аб’екты верасні павінны быць запатрабаваны ў нас, на Радзіме. Гэта мае жалезнае правіла, — заявіў Лідар. Кіраўнік дзяржавы перакананы, што разумнай моладзі, якая любіць Беларусь, у нас шмат:

— Трэба проста яе падтрымаць, паказаць перспектывы самарэалізацыі і кар’ернага росту.

Дзеці гэтага варта больш сур’ёзна ставіцца да пытанняў прафарментацыі, каб навучнікі свядома выбралі будучую прафесію. Александр Лукашэнка заўважыў, што найлепшымі спецыялістамі становіцца тых, хто спачатку атрымаў сярэдняю профільную адукацыю, а затым скончыў ВНУ:

— Вельмі класныя спецыялісты! Яны панахоў ўжо, апамаціў гэтую прафесію, а потым прайшлі ў ВНУ. На народзе таксама абмяркоўваліся мяжыні ў сістэме адпартыўнага размеркавання. Александр Лукашэнка адзначыў:

— Тэрміны (ужо цяпер трэба насельніцтва акурата інфармаваць аб гэтым) мы павялічваем. Мы рыхтуем для сябе спецыялістаў. Мы падрыхтавалі, даём табе першае рабочае месца — ідзі і працуй. Вось тут трэба, мы цябе тут накіроўваем. Я таксама праходзіў праз размеркаванне, ды і многія, хто тут сядзіць, і нічога.

Таксама закраналіся тэмы, што найбольш дачытацца сферы культуры. Да прыкладу, было прапанавана стварыць афіцыйны фільм, які папулярызуе прафесію педагога. Кіраўнік дзяржавы падтрымаў ідэю: — Мы дазім вам грошы на гэта, але гэта павінны зрабіць настаўнікі. Кіношнікі будучы здымаць, але вы мусіце ім сказаць: вось так воць. І не прырошчваючы. Аб’ектыўна трэба казаваш. Таму што фільм глядзець не будуць. Вы маеце рышыю. Не толькі настаўніка. Трэба паказаць больш са станаўчыма бокам і іншыя катэгорыі нашых работнікаў.

Разам з тым Прэзідэнт негатыўна аданіў тое, што многія сучасныя замежныя кінастужкі — пра “забіць, зарэзаць, звалтаваць”.

Завяршаючы нараду, Александр Лукашэнка нагадаў пра электаральную кампанію, якая хутка пройдзе ў Беларусі, і паіражыў, што начаўся ідэалагічны і інфармацыйны наісік:

— На кожнага, хто так ці інакш прабыт, ужо рыхтуецца інфармацыйная атака.

Прэзідэнт растлумачыў, што падобныя атакамі займаюцца не толькі праўнікі ідэалі і не толькі збегляя. За ўсім гэтым стаяць іншыя сілы, але дзейнічаюць яны не самі.

Мы павінны быць ідэалагічна моцнымі. Трэба працаваць, не аглядаючыся, і рабіць канкрэтныя справы, тое, што хвалюе людзей, — заклікаў Кіраўнік дзяржавы.

У Бішкеку з 6 па 10 кастрычніка адбудзецца XVII Маладзёжны Дэльфійскі гульні Садружнасі Незалежных Дзяржаў.

Мэты мерапрыемства — садзейнічаць захаванню і развіццю нацыянальных культур, заахвочваць між-культурны дыялог, супрацоўніцтва моладзі, творчай інтэлігенцыі і навуцальных устаноў СНД у гуманітарнай сферы, умацоўваць сувязі паміж краінамі, удасканальваць формы эстэтычнага выхавання і мастацкай адукацыі, спрыяць прафесійнаму росту маладых дзеячў культуры, а таксама развіццю падлежнага турызму і крэатыўнай індустрыі.

У Гульнях паўдзельнічаюць хлопцы і дзяўчаты ад 10 да 25 гадоў з усіх краін Садружнасі. Конкурсная праграма будзе складацца з наступных намінацый: фаргізіяна, скрыпка, выяўленчае мастацтва, акадэмічныя ансамблі і рабіць канкрэтныя справы, тое, што хвалюе людзей, — заклікаў Кіраўнік дзяржавы.

духавыя інструменты і мастацкай раместы.

Гонар Беларусі на форуме абароніць 17 маладых людзей, агулам у дэлегацыі 25 чалавек. У Бішкеку выступіць ансамбль народнага танца “Кроки” Мінскага дзяржаўнага каледжа мастацтваў пад кіраўніцтвам Таціяны Шчучко, артыста Магілёўскіх гарадскіх аркестраў Ганна Рыбакова, навучніка Гомельскага дзяржаўнага мастацкага каледжа Вераніка Захрэўская, выхаванцы Рэспубліканскай гімназіі-каледжа пры Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі Уладзіслаў Бавейн і Даніл Лазарэнка, а таксама навучніка Мінскага дзяржаўнага мастацкага каледжа Імя А. К. Глебава Паліна Шамаганова.

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў прадставіць Канстанцін Кот і Ірына Іршошанка а Беларускаю дзяржаўную акадэмію

музыкі — Іосіф Нікіценка і Айрыс Шадына.

Маладзёжны Дэльфійскі гульні СНД — сукупнасць узаемазвязаных конкурсных і фестывальных спаборніцтваў, якія праводзіцца адначасова на асобных пляцоўках з размеркаваннем удзельнікаў па розных узроставак групак і тупах. Прадугледжаны таксама майстар-класы, афіцыйныя, навукова-практычныя і відэаінічныя мерапрыемствы. Сёння Гульні — эфектыўны інструмент пошуку і паптрымкі талентаў. Форум стаў адной з самых прыкметных і запатрабаваных масавых падзей. Ён аб’яўлявае прадстаўнікоў 65 краін, а ў першую чаргу — атрацыйных маладых людзей усёй СНД.

Руплівасць — зарука поспеху

Чарговая апаратная нарада міністра культуры Рэспублікі Беларусь Анаталій Маркевіч з начальнікамі Упраўленняў і аддзелаў міністэрства адбылася 26 верасня. Дзякуючы сродак візаўзвязі, да пасяджэння далучаліся таксама начальнікі Упраўленняў культуры абласных выканаўчых камітэтаў.

Разглядалася выкананне пастановы Савета Міністраў аб арганізацыі і правядзенні культурна-відовішчых мерапрыемстваў. Падрыхтаваны план захадаў па кантролі становішча. Заслухаліся даклады начальнікаў абласных упраўленняў культуры. Анаталій Маркевіч падкрэсліў, што работа ў дэлегаваным напрамку мусіць быць эфектыўнай. Без самазапаканення. Грамадскасць павінна ведаць прыклады надобрасуменнай дзейнасці арганізатараў культуры і мерапрыемстваў, а таксама прымененых санкцый. Належыць паказ-

ваць недапушчальнасць парушэнняў. Па словах міністра, Фестываль мастацтваў беларускай свету, Дні культуры і Растовіцкай вобласці і аддзелаў міністэрства адбылася 26 верасня. Дзякуючы сродак візаўзвязі, да пасяджэння далучаліся таксама начальнікі Упраўленняў культуры абласных выканаўчых камітэтаў.

Таксама на пасяджэнні абмяркоўвалася канцэпцыя культурнага імпарта-замінічэння і першыя вынікі працату айчынага фільма “На другім беразе”. Анаталій Маркевіч яшчэ раз акцентаваў увагу, што гэтую стужку варта пабачыць кожнаму, і нагадаў аб неабходнасці арганізацыі яе прагляду для навуцных адукацыйных устаноў сферы культуры. Панушыца звыць лічыць дзельны часткі кінарэалізму 1991—1995 гадоў. Акрамя таго, аналізавалася магчымасць стварэння серыяла на аснове карціны “На другім беразе”.

Пачатак новай традыцыі

Палац Булгакаў у Жыліцах адзначыў 200-годдзе “Вераснёўскім фестам”. Гэта першая маштабная падзея ў адноўленым помніку архітэктуры. І старт атрымаў годным: падчас свята ў музей завіталі больш за 5 тысяч чалавек.

Гасцям палаца прапанавалі знаёмства з атмасферай урачыстага вечараў мінулых эпох. Разныя праграмы стаў быць з удзелам танцавальнага клуба “Мара” і аматарскага калектыву “Мінская зорка”. У дамавой капіцы з канцэртм класічнай музыкі выступілі камерныя ансамблі і салісты Магілёўскага дзяржаўнага каледжа мастацтваў.

Вакол архітэктурнай перыны разгарнулася падворкі майстроў народнай творчасці. Адыміючы прэзентавалі ўзоры саломалічэння, керамікі, тэкстылю і іншых відуў традыцыйнага мастацтва. Паспрабаваць свае сілы ў рамествах ахвотныя маглі падчас майстар-класаў.

Таксама ў палаца прапанавалі музейныя экспазіцыі пад дэкртыным небам, якія знаёмілі гасцей з рознымі старонкамі беларускай мінулышчы. На інтэрактыўнай пляцоўцы Музея гісторыі Ма-

гілёва можна было сустрэцца з вайтам, пераўвасобіцца ў рыцара ці гараджаніна далёкіх часоў. Ся становя прадэманстравала панараму старавешкага Магілёва, макеты замка і ратушы, партрты асветнікаў, аставіў кнігу магістра і нават статуу ВКЛ 1588 года. А супрацоўнікі Бабруйскага краязнаўчага музея за-праклі аматараў даўніны на пляцоўку “Бабруйскае краінасць: погляда праз два стагоддзі”.

Культывацыя свята стала канцэртнай праграма “Знаёмства са сталіцай” на ўнутраным дварыку палаца. Салісты Вялікага тэатра Беларусі і Магілёўскай абласной філармоніі, Магілёўскага гарадскага капэла, народныя і ўзорныя калектывы вобласці выканалі найлепшыя творы айчынай і сусветнай класічнай музыкі.

Ва ўрачыстасях паўдзельнічаў міністр культуры Анато-

Навацыі для арганізатараў

Для удасканалення работы па правядзенні культурна-відовішчых мерапрыемстваў, абароны грамадзян ад надобрасуменных арганізатараў і аналізу праправяральных практыкі пастановы Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 19 верасня 2023 года № 608 “Аб арганізацыі і правядзенні культурна-відовішчых мерапрыемстваў” унесены змяненні ў пастанову Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 22 чэрвеня 2022 года № 401 “Аб рэестры арганізатараў культурна-відовішчых мерапрыемстваў”.

У прыватнасці, зафіксаваны патрабаванні да арганізатараў мерапрыемстваў. Так, дзейнасць арганізацыі і правядзенні культурна-відовішчых мерапрыемстваў павінна з’быцца для арганізатара асноўным відам дзейнасці. Арганізатар асноўнага года з даты ўключэння ў рэестр аб паступленне ад кантрольных (наглядаўных) органаў інфармацыі аб правядзенні мерапрыемстваў з парушэннем патрабаванняў Калектыва Рэспублікі Беларусь аб культуры ці іншых актаў заканадаўства.

Уключэння ў рэестр арганізатараў, які хочучь працягнуць дзейнасць па арганізацыі мерапрыемстваў, па-

яго мастацкае афармленне і выканаўчае майстэрства удзельнікаў. Пашырэнне пералік дакументаў, якія арганізатар павінен сабраць для ўключэння ў рэестр. Цяпер патрабуюцца і копія працоўнай кніжкі арганізатара ці спецыяліста, які працуе ў яго, або іншыя дакументы, што сведчаць аб досведзе прадырмаўніцкай дзейнасці ці стажы работы, звязаных з арганізацыяй і правядзеннем культурна-відовішчых мерапрыемстваў, а таксама інфармацыя аб культурна-відовішчых мерапрыемствах, правядзеных арганізатарам за тры гады, якія паярэднічалі дае падачы заявы аб ўключэнні ў рэестр.

Акрамя таго, павялічаны пералік падстаў для выключэння з рэестра. У прыватнасці, далалены такія пункты, як неправадзене арганізатарам мерапрыемстваў на працягу аднаго года з даты ўключэння ў рэестр аб паступленне ад кантрольных (наглядаўных) органаў інфармацыі аб правядзенні мерапрыемстваў з парушэннем патрабаванняў Калектыва Рэспублікі Беларусь аб культуры ці іншых актаў заканадаўства.

Уключэння ў рэестр арганізатараў, які хочучь працягнуць дзейнасць па арганізацыі мерапрыемстваў, па-

вінны ў месячны тэрмін з дня ўступлення ў сілу гэтай пастановы падаць у Міністэрства культуры для пацвярджэння свайго азнаходжання ў рэестры копію працоўнай кніжкі арганізатара ці спецыяліста, які працуе ў яго, або іншыя дакументы, што сведчаць аб досведзе прадырмаўніцкай дзейнасці ці стажы работы, звязаных з арганізацыяй і правядзеннем культурна-відовішчых мерапрыемстваў, а таксама інфармацыя аб культурна-відовішчых мерапрыемствах, правядзеных арганізатарам за тры гады, якія паярэднічалі дае падачы заявы аб ўключэнні ў рэестр. У выпадку адсутнасці апавадненых дакументаў арганізатары будучы выключаны з рэестра.

Арганізатарам культурна-відовішчых мерапрыемстваў, якія падалі заяву аб ўключэнні ў рэестр па якіх да ўступлення ў сілу гэтай пастановы Міністэрствам культуры раішні не былі прыняты, таксама належыць падаць такія ж дакументы ў Міністэрства культуры для разгляду пяртыяна аб ўключэнні ў рэестр. Пяртыяне пастановы пасірыяе ўпарадкаванню дзейнасці арганізатараў культурна-відовішчых мерапрыемстваў і павышэнню якасці паслуг.

Вяртанне скарбу

Пачыла свет факсімільнае выданне Жухавіцкага Евангелія — каштоўнага помніка кніжнай культуры XIX стагоддзя, які знаходзіцца за межамі нашай краіны.

Рукпіс фарматы на фоліо створаны ўставам на царкоўнаславянскай мове з Беларускай асабілішчын. У выданні ёсць мініяцюры з выявамі евангелістаў. Згодна з пазнакай, якая захавалася на адным з аркушаў, артэфакт у кастрычніку 1733 года знаходзіўся ў царке Малых Жухавічаў. Гэта значыць, што помнік мае беларускае паходжанне. У 1512-м Жухавічы набыў занавальнік Мірскга замка Юрый Іванавіч Глінча, а перамак пачынаў става ўладаннем Радзівілаў.

Пазней кніга апынулася ў Віленскім беларускім музеі Імя Івана Луцкевіча, але час перамяшчэння кніжкі згубіліся. Не пазней за 1947-ы Евангеліе патрапіла ў бібліятэку імя Урублеўскага Літўскай акадэміі навук, дзе задоўваецца і цяпер.

Дагэтуль Жухавіцкае Евангеліе было амаль невядомым у Беларусі. Праект па комплексным даследаванні і факсімільным выданні помніка ў 2016 годзе ініцыяваў музей “Замкавы комплекс “Мір”. Як паведаміла намеснік дырэктара ўстановы Волга Навіцкая, перамак з бібліятэкі імя Урублеўскага аб атрыманы электроннай копіі рукпісу ішлі тры гады. Працэс заняўся, бо Евангеліе патрабавала якаснай рэстаўрацыі.

Паралельна беларускія адмыслоўцы — кандыдат філалагічных навук Ірына Булдык і кандыдат мастацтвазнаўства Алена Пікулік — праводзілі комплекснае даследаванне артэфакта.

У пачатку 2022-га пасля доўгай працы рыхтоўчы працы музей “Замкавы комплекс “Мір” атрымаў алічбаваныя старонкі артэфакта — усяго 737 выяў. Другім этапам было стварэнне друкаваннага варыянта. Ён вылучылі тыражом 99 экзэмпляраў з захаваннем усё асабілішчын арыгінала. Далаткам да факсімільнай кнігі стала рэстаўрацыя Ірыны Булдык і Алены Пікулік “Даследаванне мовы і мастацкага аздаблення помніка беларускага пісьменства XVI ст. Жухавіцкага Евангелія”.

Першы асобнік перададзены ў царку Раства Іаана Пяралычы ў Малых Жухавічах — туды, дзе Евангеліе знаходзілася амаль 400 гадоў таму. Неўзабаве кніга наступіць у Міністэрства інфармацыі. Нацыянальную кніжную палату, Нацыянальную і Прэзідэнцкую бібліятэкі, Цэнтральную навуковую бібліятэку імя Якуба Коласа Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі.

Праярктар на вучобнай рабоце Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў Святлана Шпарло (лева) і рэктар Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў Наталія Карчэўская (справа)

Рэктар Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў Міхаіл Барзана (лева) і рэктар Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі Алена Куракіна (справа)

Намеснік начальніка галоўнага ўпраўлення культуры Мінскага аблвыканкома Яўген Асташоў (лева) і начальнік аддзела Установу адукацыі Міністэрства культуры Марына Юркевіч (справа)

Мэтавае накіраванне: за і супраць

Круглы стол "Мэтавае накіраванне ва ўстановах адукацыі сферы культуры: перспектывы і перспектывы названай формы атрымання адукацыі" сабраў у прэс-клубе "Культура і мастацтва" знакавых спікераў.

На гаворку мы запрасілі начальніцка аддзела Установу адукацыі Міністэрства культуры Беларусі Марыну Юркевіч, рэктара Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў Наталію Карчэўскую, рэктара Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі Алену Куракіну, рэктара Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў Міхаіла Барзана, намесніка начальніка галоўнага ўпраўлення культуры Мінскага аблвыканкома Яўгена Асташова. Дыстанцыйна ў круглым stole таксама паўдзельнічалі прастаўнікі абласных ўпраўленняў культуры, раённых устаноў адукацыі сферы культуры, культуры і беларусі.

"К": "А як зрабіць, каб малады спецыяліст замацаваўся на першым працоўным месцы на доўгі гадзі?"
Марына Юркевіч: "Для гэтага кіраўнікі, мясцовыя органы ўлады павінны трымаць максімум намагацца. Ад стаўлення да маладога спецыяліста залежыць яго настронась на далейшую работу. Таму неабходна ствараць пэўныя ўмовы, у тым ліку забяспечваць адмысловаў жыллём, прадуцтваць механізмы матэрыяльнага стымулявання, што імае дзе сёння і робіцца. Цяпер існуе лічба ў 54% замацаванасці маладых спецыялістаў, прычым большасць з іх застаецца ў Мінску і ў Гомельскай вобласці. Хачелася б, каб рэгіёны дэталёва разгледзелі гэтае пытанне і палчас набліжэйшых пасаджэнняў у аб'ектах музеяў, на калекцыянальных ўпраўленняў культуры абмеркавалі, хто з маладых спецыялістаў прыйшоў на працу, якія для іх створаны ўмовы і што трэба зрабіць, каб не было вакансій у нашых установах".

"К": "Сапраўды, праблема забяспечанасці кадрамі ў сферы культуры ёсць. Што, на ваш погляд, варта рабіць, на што належыць звяртаць увагу?"
Марына Юркевіч: "Трэба больш дэталёва паглядзець на прафярэнтацыйную работу, якую павінны праводзіць найперш заказчыкі кадраў. Абгурыентам неабходна паказваць матчынае месца працы, зацікавіць іх, дазваляць ім адчуць спецыялістнасць на сабе. Неразумнае таго, што часае маладога чалавека ў прафярэнтнай будучыні, можа выклікаць у яго страх. Каб гэтага пазбегнуць, патрэбна існае ўзаемадзеянне. Бо ўстановы ўсіх ступеней, пачынаючы са школы мастацтваў і заканчваючы вышэйшай школай, зацікаўлены ў працы з матчынамі спецыялістамі, якія вельюць, навошта прыходзіць у прафярэнт".

Яўген Асташоў: "Дазвольце дапаць пра матчынаў. Менавіта на яе робім ухіл у Мінскай вобласці. Матчынаў яшчэ на першых этапах дае абгурыентам матчынась выбараць, каб іх чынам прыйсці ў ўстановы сярэдняй спецыяльнай адукацыі — ці на агульных падставах, ці на мэтавым дагаворы. І правільна адзначае Наталія Уладзіміраўна: варта прапанаваць у такім кірунку ўжо сёння, нягледзячы на тое што навуцальны год толькі пачаўся. Лічыць невысокай, і нам ёсць да чаго імкнуцца".

"К": "Наколькі я ведаю, прафярэнтнайшыя мерыпрыемствы даволі часта ладзіць і Беларускае дзяржаўнае ўніверсітэт культуры і мастацтваў. Скажам, не так даўно падобная акцыя прайшла ў Пінску?"
Наталія Карчэўская: "Так, і палчас гэтага мерыпрыемства мы раскручалі асабліва і ўстаўнай кампаніі. Зразумела, БДУКМ і іншыя ўстановы адукацыі ў сферы культуры гатовы дапамагаць заказчыкам кадраў адбіраць абгурыентаў. У той жа час, пагадзіцеся, ні адна вышэйшая пачатковая ўстанова не зможа захаць для прафярэнтнайшыя работы ў кожны населены пункт, у якім патрабуюцца спецыялісты, і дапамагчы знайсці матчынаў дзяцей.

І яшчэ хачу сказаць вось пра што. Цяпер абмяркуюцца змены ў правлах прыёму абгурыентаў на 2024/2025 навуцальны год. Карэктывы дачынацца ў тым ліку і творчых ВНУ. Прадуцтваецца, што тэрміны набору на мэтавую форму падрыхтоўкі зрушваюцца з пачатку чэрвеня на пачатак ліпеня. У такім выпадку прэзюндаваць на мэтавыя накіраванні змогуць і выпускнікі сярэдняй спецыяльнай навуцальнай устаноў, якія ўжо атрымаюць дыпломы аб адукацыі. Акрамя таго, мяркуюцца рэформы і ў арганізацыі конкурснага набору. Цяпер ён у адпаведнасці з указам праходзіць у разрэзе канкрэтнай спецыяльнасці. А калі прымуць рашэнне праводзіць конкурс па заказчыку, то сітуацыя зменіцца. Кожны заказчык павінен будзе забяспечыць на адна месца як мінімум двух прэзюндаў з ліку абгурыентаў. Пакуль гэтае пытанне абмяркуюцца. І добра, што ўздываем яго менавіта цяпер, бо неўзабаве будзе сфармаваны пародак прыёму ва ўстановы адукацыі. Заказчыкам трэба ўжо цяпер думаць аб зыходзе на мэтавае навуцанне на наступны навуцальны год. Але ж, як я неаднойна гаварыла, не варта меркаваць, што спецыялістаў рыхтуюць толькі ВНУ і ССНУ. Гэта сумесная праца з заказчыкамі кадраў, якія могуць быць зацікаўлены ў ёй. Дарчы, Мінская вобласць вельюцца па колькасці заявак на мэтавае навуцанне. Нагадаю: цяпер любая арганізацыя, у тым ліку рэспубліканскія формы ўласнасці, можа заказчыць падрыхтоўку мэтавіка."

Марына Юркевіч: "Так, цэнтральныя рэгіён у лідарах, але хачелася б, каб падцягнулі іншыя. Напрыклад, з Брэсцкай вобласці паступіла толькі адна заява, з Гомельскай — чатыры, з Гродзенскай — адна, з Магілёўскай — пяць. Нашым заказчыкам кадраў, ўпраўленням культуры трэба над гэтым падумаць, бо лічыць не вельмі вярлікія. Тым больш у сферы культуры не хапае кадраў. І правільна адзначае Наталія Уладзіміраўна: варта прапанаваць у такім кірунку ўжо сёння, нягледзячы на тое што навуцальны год толькі пачаўся. Лічыць невысокай, і нам ёсць да чаго імкнуцца".

"К": "Быў на размеркаванні ў БДУКМ, ведаю пра сітуацыю ў Акадэміі музыкі: большасць маладых спецыялістаў забірае Мінск. Ці існуе падобная праблема ў Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў?"
Міхаіл Барзана: "Не скажу, што гэта можна назваць праблемай, бо ў нас ёсць і завочнае навуцанне. І студэнты, якія прыязджаюць з абласных гэтаў, з гэтаў у райцэнтрах, вяртаюцца па сваё атрыманні дыплома на сваё месца работы. Таму сёння нашы выпускнікі прадстаўлены амаль ва ўсіх гэтаў Беларусі. Але ж мы рыхтуем спецыялістаў, напрыклад кінарэжысёраў, якіх нематчына ўладкаваць па межах сталіцы. Разам з тым у абласных цэнтрах працуюць тэлеаператары, дызайнеры. Таму пра нейкую мінскую выключнасць для выпускнікоў нашай акадэміі казаць не варта".

Беларуская дзяржаўная акадэмія музыкі

Алена Куракіна: "Акадэмія музыкі рыхтуе таленавітую моладзь для работы перш за ўсё ў вядучых гэтаўна-вядовічымх, канцэртных арганізацыях, у тым ліку ў Беларускай філармоніі і абласных філармоніях, Велікім тэатры, Беларускай дзяржаўнай акадэміі музычнай тэатры. Выпускнікі таксама працуюць у адукацыі на ўставах усёй вертыкалі сістэмы бесперапынай музычнай адукацыі. Кожны спецыяліст мае дзве кваліфікацыі — артыстычную і педагагічную. А хто ён — артыст, які павінен іграць на сцэне філармоніі, або педагаг ад Бога, зольны працаваць у дзіцячай музычнай школе, скажам, горада Слуцка, — бачна ўжо на 3—4 курсе. У нашай акадэміі даволі паспяхова пабудавана работа з арганізацыямі — заказчыкамі кадраў. Установы адбіраюць сабе выпускнікоў менавіта ў працэсе навуцання. У дагаворы, заключаныя з Велікім тэатрам, філармонія і г. д., ёсць пункты, згодна з якімі размеркаванне матчына толькі пасля конкурснага праслухоўвання. Таму мэтава падрыхтоўка на агульных падставах не дапаможа гэтым арганізацыям, а, наадварот, у нейкі момант можа пераходзіць учыць сваё маладога спецыяліста."

"К": "Мэтавы набор ёсць у БДУКМ, у Акадэміі мастацтваў, а вось у Акадэміі музыкі пакуль няма. Ці плануеце яшчэ яго ўводзіць з улікам спецыфікі устаноў?"
Міхаіл Барзана: "Мы вельмі клапацімся аб тым, каб усе нашы заказчыкі кадраў атрымалі патрэбных адмысловаў, каб па матчынаў раўнамерна задаволіць запатры і тых, хто знаходзіцца ў сталіцы, і тых, хто ў рэгіёнах. Далам, што ў акадэміі праз спецыфіку працы вельюць практычна ўсіх заказчыкаў кадраў. Цягам года ў кожную арганізацыю выязджаем альбо з прафярэнтнайшыя працы, альбо з нейкімі творчымі праектамі. Сёлета, асабліва ў набліжэйшыя месяцы, плануем дэталёва абмяркуваць, якіх менавіта выпускнікоў заказчыкі хочучы атрымаць пасля навуцальнага года. Гэта дазваляць ужо цяпер па матчынаў выязджаць студэнтаў, што найбольш цікавыя тую ці іншую ўстанову культуры, і так вядуць аб'яваваць адносна з маладымі людзьмі, каб потым заказчыкі гарантавана атрымалі сваіх адмысловаў".

Міхаіл Барзана: "Мы ставімся да тых, хто паступае ў Акадэмію мастацтваў па мэтавым накіраванні ці без яго, аднолькава. Ды і паграбаванні да паступлення абсалютна аднолькава. Некаторыя перавагі, натуральна, у мэтавым ёсць. Напрыклад, у іх не такі вялікі конкурс падчас прыёму. Канешне, Акадэмія мастацтваў аб'явавацца дадаваць пэўныя інавацыі пад канкрэтнага мэтавіка. Скажам, калі ён навуцацца па накіраванні для далейшай працы на кінастудыі, то амаль усе творчыя практыкі, курсавыя, дыпломная работа будучы звязаны з адпаведнай пасадай ці з той прафярэнт, якую адмыслова атрымае."

Яўген Асташоў: "Калі гаварыць пра Мінскую вобласць, дык мы бачым, што раней было не так шмат ахвотных пайсці на мэтавае навуцанне, але сёння сітуацыя кардынальна змянілася. Так, на 10 запіланых месцаў у нашым каледжы мастацтваў было падлазена 22 заяўкі. Конкурс на асобны спецыяльнасці аказаўся дастаткова сур'ёзным. Напрыклад, на пяць мэтавых месцаў спецыяльнасці «Хараграфічнае мастацтва» заяўкі падалі 12 чалавек. Гэта дзеці, якія навуцаліся ў нашых школах мастацтваў і актыўна ўдзельнічалі ва ўсіх творчых мерапрыемствах, а таксама чальцы калектываў, якія з маленства займаліся танцамі і не па чутках вельюць, чым жывуць ўставаў. Таму я ўпэўнены, што вучыцца па мэтавым накіраванні дзец сапраўды матчынаў маладыя людзі, а не твая, што проста хоча паступіць. Сёння мэтава падрыхтоўка разглядаецца як матчынаў знайсці таленавітых абгурыентаў. Мы ўпэўнены, што, атрымаўшы дыплом, яны вярнуцца да сабе ў рэён, дзе змогуць раскрыць свой патэнцыял і ўнесці ў працу тое новае, чым іх навуцалі ва ўстановах адукацыі сферы культуры".

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў

Марына Юркевіч: "Мне здаецца, такія хлопцы і дзяўчаты вельмі зацікаўлены ў атрыманні якаснай адукацыі, бо па вяртанні хочучы паказаць найвышэйшыя пілажы. Ды і кожны кіраўнік на месцы разумее, што паступае ў ВНУ да яго прыезд спецыяліст, які апрадуе мінімум пяць гадоў, а значыць, столькі часу не будзе вакансіі".

Наталія Карчэўская: "Наадварот — матчынаў. Хача б з той прычыны, што ў выпадку адлічэння, напрыклад за непааспяховаць, будучы кампенсавашь сродкі. Наогул, сёння гэта высокамачынаўваная дзеці."

"К": "І, пэўна, апошняе. З аднаго боку, мэтавае накіраванне дае ўпэўненасць у заўтрашнім дні, але, з іншага, адна можа і дэматываць студэнта, ці не так?"
Наталія Карчэўская: "Наадварот — матчынаў. Хача б з той прычыны, што ў выпадку адлічэння, напрыклад за непааспяховаць, будучы кампенсавашь сродкі. Наогул, сёння гэта высокамачынаўваная дзеці."

"К": "Дзякуй за гутарку".
Юры ЧАРНЯКЕВІЧ

Беларуская дзяржаўная акадэмія мастацтваў

Робіцца багата!

Стары замак у Гродне

Спаса-Праабражэнская царква ў Полацку

Замак у Кравец

Касцёл Божга Цела ў Нясвіжы

Узровень самасвадомасці народа не ў апошнюю чаргу вызначаецца яго стаўленнем да культурнага набытку прадкаў. У Беларусі багата робіцца для захавання помнікаў гісторыі і архітэктуры, традыцыйнага мастацтва і рамёстваў. Аб дзяржаўнай палітыцы ў гэтай галіне распавядае начальнік упраўлення па ахове гісторыка-культурнай спадчыны Міністэрства культуры Таццяна Жук.

— Сёння ў Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцей Рэспублікі Беларусі ўключана 5671 гісторыка-культурная каштоўнасць. У гэты лік уваходзяць 1829 помнікаў архітэктуры, 13 помнікаў горадабудаўніцтва, 1217 помнікаў гісторыі, 2227 помнікаў археалогіі, 67 помнікаў мастацтва, 136 рухомых гісторыка-культурных каштоўнасцей, 178 немаўзьяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей і чатыры запаведныя мясціны.

— Якія дасягненні можна адзначыць у сферы аховы спадчыны за гэты год?

— Сёлетні спіс гісторыка-культурных каштоўнасцей папоўніўся дванаццаццю новымі немаўзьяльнымі правамі творчасці чалавека. Сярод іх — мірская батлейка, тэхналогія вырабу гліняных цацак-свістак. Магілёўскага Падняпроўя, традыцыйнае росце на шкце ў Бярозаўскім і Пружанскім раёнах, традыцыйная тэхналогія ткацтва “каджухом”, культура беларускай дулі, традыцыйнае інструментальнае выкананне на дыятычных цымбалах у Панастаніна раёне Віцебскай вобласці. На пачатак года колькасць уласнікаў гісторыка-культурных каштоўнасцей складала больш за 13,7 тысяч, прытым толькі 5,9 % ад агульнай колькасці помнікаў знаходзіцца ва ўласнасці ўстаноў культуры.

З 2023 года ў заканадаўстве аб культуры, аб распрадзяжні маёмасці і палатковым заканадаўстве замацаваны шэраг норм, накіраваных на ўдасканаленне работ з руінаванымі аб'ектамі, спрашчэнне парадку работ на гісторыка-культурных каштоўнасцях, парадку дзяржаўнай рэгістрацыі і продажу руінаваных і пашкоджаных аб'ектаў, а таксама палатковых тыргот уласнікам помнікаў. Таксама сярод новаўвядзенняў, накіраваных на ўдасканаленне сістэмы аховы гісторыка-культурнай спадчыны, — наданне мясцовым органам паўнамоцтваў на фарміраванне рэгіянальных комплексаў мерапрыемстваў па ахове гісторыка-культурнай спадчыны ў рамках рэалізаваных дзяржаўных праграм. Акрамя таго, падрыхтаваны зборнік інфармацыйна-метадычных матэрыялаў па ахове гісторыка-культурнай спадчыны, выданне якога ў паліграфічным фармаце вар'янце заплаінавана сёлета пры падтрымцы Гомельскага аблвыканкама.

— Якія захады па захаванні помнікаў робіцца сёння?

— Працягваюцца маштабныя работы на Гальшанскім, Круціскім, Наваградскім, Ружанскім замках, храмах у Полацку, Нясвіжы, Жыровічах і капітальны

Закозлі Драгачынскага раёна. Таксама сёлета праводзіцца рамонтна-рэстаўрацыйныя і тэхнічныя абслугоўванне сотні гісторыка-культурных каштоўнасцей, у тым ліку былі завершаны рамонтна-рэстаўрацыйныя работы на 36 помнікаў архітэктуры.

Сярод найбольш знакавых аб'ектаў, увезеных у эксплуатацыю ў 2023 годзе, — першы пускавы комплекс палацава-паркавага комплексу ў Свяжы Гродзенскага раёна, а таксама другая і трэцяя чэргі палацава-паркавага ансамбля ў Жылічах Кіраўскага раёна. Яшчэ сёлета праводзіліся работы на Старым замку ў Гродне, мемарыяльным комплексе “Хатынь”, парадным уваходзе ў сталічны Цэнтральны дзіцячы парк, комплексе будынкаў Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта і Любавіцкай сінагоге ў Віцебску.

Завяршаныя работы на капітальны ўвесці Дубае Пінскага раёна, уключаны ў турыстычны абарот будынак па праспекце Скарыны, 3 у Полацку і Рубінаўскай царквы ў аграрарыду Леніна Добраўскага раёна. Работы ажыццяўляліся за кошт сродкаў рэспубліканскага і мясцовых бюджэтаў, уласных сродкаў і іншых крыніц.

Для папулярнасці і павышэння запатрабаванасці турыстычных маршрутаў з аб'ектамі спадчыны, рэалізацыя якіх ажыццяўляецца ў адпаведнасці з распрацаванымі планами, а таксама ліквідацыя дэфіцыту кадраў і павышэння даступнасці паслуг турызму, у Нацыянальных агенцтва па турызме праводзіцца атэставанне супрацоўнікаў музеяў у якасці экскурсаводаў.

Таксама эфектыўна праводзіцца мерапрыемства па рабоце з аб'ектамі гісторыка-культурнай каштоўнасці, якія не выкарыстоўваюцца. У першым палатгодзі здзейсненыя праектаванне на 47 аб'ектаў, праведзеныя рамонтна-рэстаўрацыйныя работы на 32-х, адбылося 24 аукцыёны, на якіх прададзена сем аб'ектаў гісторыка-культурнай каштоўнасці. На мерапрыемствы па рэалізацыі планаў для работ з аб'ектамі, якія не выкарыстоўваюцца, са сродкаў мясцовых бюджэтаў на 2023 год заплаінавана каля 12,33 мільёна рублёў.

— Як ладзіцца супрацоўніцтва з UNESCO?

— Сёлета завяршана работа па падрыхтоўцы новых намінацый “Беларускае мастацтва вышэйняга і “Неглюбокая народная тэкстыльная традыцыя”, якія ў сакавіку накіраваныя ў UNESCO. Тэрмін разгляд гэтых намінацый — 2024 і 2026 гады.

Антон РУДАК

Пры арганізацыйнай і фінансавай падтрымцы Міністэрства культуры ў рамках 20-годдзя Канвенцыі аб ахове немаўзьяльнай культурнай спадчыны арганізавана пераўвясная выстава “Дакрануцца душой да спадчыны”. Міністэрствам культуры таксама выканана тэхнічны пераклад на рускую мову дапаможнікаў па выкананні Канвенцыі аб ахове немаўзьяльнай культурнай спадчыны 2003 года і Канвенцыі аб ахове сусветнай прыроднай і культурнай спадчыны 1972 года. Мінскі аблвыканкам рытуе дасе “Культура беларускай душы”, якое мусць быць унесенае на разгляд у UNESCO да 30 сакавіка 2024 года.

— Што робіцца для паліпавышэння сітуацыі з кадрамі ў сферы аховы спадчыны?

— На наставінай аснове праводзіцца навуцнае каму з мэтай павышэння ўзроўню кампетэнцый у прававых пытаннях, у тым ліку ў пытаннях міжнароднага права. У адпаведнасці з планам работ Міністэрства культуры на 2023 год арганізаваны комплексны апаветаваны навуцна-метадычныя мерапрыемствы. Так, 7 краінаў быў праведзены Гродзенскі абласны семінар для кіраўнікоў і спецыялістаў па тэме “Ажыццяўленне мясцовых выканавчымі і распрадзяжнімі органами работ па захаванні аб'ектаў гісторыка-культурнай спадчыны”. З 17 па 21 красавіка ў Беларускам дзяржаўным ўніверсітэце культуры і мастацтваў павысілі кваліфікацыю 30 кіраўнікоў і спецыялістаў у сферы культуры, якія адкавалі за ахову гісторыка-культурнай спадчыны. А 28 красавіка прайшоў магілёўскі абласны семінар “Актуальныя пытанні аховы гісторыка-культурнай спадчыны”.

На другую палову года прадуладжана правядзенне рэгіянальных семінараў у Брэсцкай, Віцебскай, Гомельскай, Мінскай абласцях і Мінску, практычнага семінара для распрадзяжніцкага праектаў зон аховы помнікаў архітэктуры, рабочага семінара са спецыялістамі, які маюць пасвеценне на кіраўніцтва распрадзяжніцкай навука-практычнай дакументацыі для выканання рамонтна-рэстаўрацыйных работ на матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцях, а таксама рэспубліканскага навука-метадычнага семінара па праблемных пытаннях напунацыя Нацыянальнага інвентару немаўзьяльнай спадчыны Беларусі.

Рэжысёр — гэта сэрца, якое павінна натхняць

Неўзабаве ў Мінску стартуе галоўная кінападзея восені — XXIX Мінскі міжнародны кінафестываль “Лістапад”. Адным з самых доўгачаканых момантаў стане прэ'ера дэбютнага фільма Кірыла Халецкага “Кіношнікі” — лірычнай камедыі пра маладога рэжысёра, які робіць першыя крокі ў прафесіі. “К” сустрэлася з аўтарам стужкі, каб даведацца, чаго чакаць ад дэбютнага праекта.

— Кірыл, па-першае, вішучым з завяршэннем твайго фільма. Падзяляйся, якім быў здымачны перыяд?

— Досыць напружаным, бо гэта мой першы поўнаметражны фільм і для многіх з каманды гэта таксама быў дэбют. Напачатку мы, вядома, баяліся ўступіць у здымачны перыяд, але, з другога боку, мы яго вельмі чакалі. Самым важным паказчыкам падчас працы для мяне стала тое, што ў нас склаўся добрыя адносіны. Я адчуваў, што для ўсіх нас гэта была не проста праца, гэта была частка жыцця, якую мы правывалі разам, як сям'я. Мы былі зараджаны адной іляй, шмат чаму вывучылі адно аднаго. У нас не было падзелу на “вопытных” і “аматараў”, мы трымаліся як каманда.

— Якія яшчэ цяжкасці ўзнікалі ў працэсе?

— Самае складанае было тое, што я на працягу ўсіх здымак наогул не апачываў. Я працягваў з думкай, што сёння трэба зрабіць, увесь дзень разважу, размаўляў з камандай, актэрамі, уночы — шмат аналізаваў. Гэта выматвала маральна і фізічна. Больш за тое, у нас была шалёная выпрацоўка: за 12-гадзінны змену — ад 5 да 10 хвілін выніковага матэрыялу. Ціпер, азіраючыся назад, разумею, што мы зрабілі нешта немагчымае, бо знілі поўнаметражны фільм за 21 дзень. Але няздзізнна на тое, што я выдаткова шмат энергіі здымаў сталі адной зямельскай падзеі за ўсю кінатворчасць, бо гэта быў асаблівы настрой, падзелены на ўсіх.

— Ші вынес для сябе нейкі інсайты за гэты час?

— Я разумею, што рэжысёр — гэта пра стасункі паміж людзьмі, пра агульны стан здымачнай групы. Калі брань кіно як арганізм, рэжысёр — гэта сэрца, якое павінна ўсіх зараджаць, натхняць і падбаўраць. Таму вельмі важна, які ён паводзіць сябе на пляцоўцы. Калі ён прайшоў, напрыклад, не ў гумеры ці раптам знерваваўся, расчараваўся, то, лічыце, рэжысёр упаў у вачах каманды. Падчас працы на “Кіношніках” я таксама ўсвядоміў адну пачэсную рэч: кожны дзень нешта пойдзе не так. Была сітуацыя, калі мы рыхталіся здымаць сцэну з піратэхнікай, і аказалася так, што ў нас не было дазволу на стральбу. І вось у такіх крытычных момантах уся здымачная група глядзе на мяне ў чаканні рашэння.

— На якім этапе праекта знаходзіцца цяпер?

— На ладзены момант мы амаль скончылі мантаж, аднак фільм яшчэ трэба давесці да ладу. Прэ'ера плануеца на “Лістападзе”, у шырокай пракрат кар'яна выйдзе арыенціраване на зімой, у снежны-студзены. На сёння ў нас ужо ёсьць трэцяя версія, і з кожным разам, які заўважае Міністэрства культуры і мастацкага савет кінастудыі, фільм становіцца чысцейшым, а мы — бліжэйшым да выніковага варыянту. Паралельна заканчваем працу над трылерам і постэрамі. Гэтую я наляо влі-

Каманда рэжысёра (злева направа): асістэнт мастака-растаноўшчыка Кацярына Зорка, апэратар-растаноўшчык Уладзімір Казіянца, асістэнт рэжысёра Аляксей Ананіен

кую ўвагу, бо ў глядча менавіта яны выклікаюць цікавасць і жаданне ўбачыць стужку.

— Ші ёсьць водгукі на тваю дэбютную працу ад старэйшых калег?

— Кажуць, што атрымаўся сапраўдны маладзёжны фільм. Як аначачу мастацкі кіраўнік гэтага праекта Іван Паўлаў, самае галоўнае, што праз столькі месяцаў працы над кар'янай не знік дух рамантызму, а любоў да кіно засталася ў стужцы. Радуюць водгукі ад гумары, усё ж такі мы здымалі лірычна, але камедыю. Міхалі Ягоровіч Барана, рэктар Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў, якую я скончыў, сказаў, што гумар у фільме атрымаўся інтэлігентным. Гэта прыемна, бо ў нас была мэта не апускацца ніжэй за плітву.

— А якую аднаку ты б сам даў сваёй працы?

— Як рэжысёр мне, безумоўна, шэжа агнываць сваё кіно, але на нейкіх прыладах я ўключаў у сабе глядча. І магу сказаць, што насця іграў засталася ачуняе чагосьці лёгкага, лірычнага. Ёсьць, вядома, перажыванні, а раптам людзі ў зале не разумеюць ўсіх гэтых кінаштук. Але ў той жа час усведамляю, што калі для кагосьці тэма будзе блізка, то для іншых фільм можа прыадчыніць дзверы ў кінатворчасць.

— Ші ёсьць ужо планы на наступны праект?

— Каб пра яго думаць, трэба спачатку скончыць гэтую кар'яну. У любым выпадку ў мяне шмат ідэй, напрамкаў. Мне спадабаўся жанр камедыі: асабліва атмасфера, лёгкасць —

Рэжысёр заўсёды здымае пра сябе. У любым фільме калі не галоўны герой, дык нехта з персанажаў разважае думкамі аўтара. І ў “Кіношніках” кожная асоба, нават эпізадычная, — гэта часцінка мяне.

тое, якой я і маруў стварыць дэбютную кар'яну. Але не выключваю, што буду спрабаваць нішны жанры і, магчыма, буйнейшыя формы. Дарэчы, кажучы пра “Кіношнікі”, у фільма ёсьць шмат шлёхтоў развіцця. Гэта тлумачыцца, што я дазваляе зняць і прывесць пра сэлекцыі кінематографі, і сіквел. “Кіношнікі 2”, і нася іграў засталася ачуняе чагосьці лёгкага, лірычнага. Ёсьць, вядома, перажыванні, а раптам людзі ў зале не разумеюць ўсіх гэтых кінаштук. Але ў той жа час усведамляю, што калі для кагосьці тэма будзе блізка, то для іншых фільм можа прыадчыніць дзверы ў кінатворчасць.

— Раскажы, адкуль чэрапа натхненне для новых ідэй?

— Кіруюцца ўнутранымі ачуванымі, размовамі з людзьмі. Шмат задумак нараджаецца пасля чытання фільмаў і папуляцый, атрыманых на далейшым этапе жыцця. Пасля “Кіношнікі” мне патрэбны перыпачы, каб набрацца новага досведу і ідэй.

— Якую парадку ты б даў рэжысёрам-пачаткоўцам?

— Галоўнае, з чым трэба уваходзіць у прафесію рэжысёра, — дакладнае разуменне, чаго ты ад яе хочаш. І тут трэба быць сумленным з самім сабой, бо простае “гэта так цікава” не працуе. Што тычыцца мяне, то і ачуваю ўнутраную неабходнасць, нават прызначчыне падышлі з гледзішчам сваімі перажыванні. Калі ёсьць нейкія сумненні ў выбары прафесіі, а яны з'яўляюцца на ўсіх, — трэба проста спрабаваць, праіграць. Бо нават калі нешта не атрымаецца — гэта ўсё роўна рух наперад.

Яўгена ГАБЕЦ

Падчас падпісання пагаднення паміж Дзяржаўным музеем гісторыі беларускай літаратуры і Музеем-запаведнікам М. А. Шолохава

Новыя адрасы партнёрства

Беларусь прыняла Дні культуры Растоўскай вобласці. Маштабная падзея дазволіла не толькі прэзентаваць багаты пайднёвага краю, але і намясціць шліхі супрацоўніцтва паміж расійскім рэгіёнам і нашай дзяржавай.

Так шырока культуру Данскай зямлі прэзентавалі ўпершыню. Больш за 700 дзеячў мастацтва завіталі ў Беларусь. На найбольш пільноўках Мінска, Віцебска і Слуцка прайшлі яркія імпрэзы: канцэрты, тэатральныя пастаноўкі, тэматычныя экспазіцыі. Напрыклад, у фале Палаца Рэспублікі працавала выстава з 10 лакаўшч, прысвечаная гісторыка-культурнай спадчыне Растоўскай зямлі. Усё гэта было накіравана на ўмацаванне сувязей між нашымі краінамі і развіццё супрацоўніцтва.

— Культура — адзін з найважнейшых пачаткаў у развіццё самых складаных пытанняў сучаснага свету. І толькі разам, абіраючыся на шматвяковыя традыцыі і развіваючы іх, мы можам

эфектыўна спраўляцца з задачамі на ўсёх сферах. Культура мусіць ісці ў авангардзе, а за ёй павінны падцягвацца іншыя напяркі: эканоміка, турызм, навука, адукацыя, — заўважыў першы намеснік губернатара Растоўскай вобласці Ігар Гускоў. — Нам хацелася б, каб надалей развівалася адзіная культурная прастора. Упэўнены, што дзякуючы Дням культуры дыялог прадоўжыцца шматлікімі праектамі.

— Нашы дзяржавы займаюць шэрую пазіцыю па недапушчэнні перапісвання гісторыі і разбілітаны націзму. Набліжэцца 80-годдзе Вялікай Перамогі, і перад намі стаіць задача ўмацаваць супрацоўніцтва ў рамках партнёрства праектаў.

Таксама беларускі бок, па словах Вікторыі Леанідаўны, зацікаўлены ў правядзенні стажыровак, майстар-класаў

і патэнцыял для развіцця партнёрскіх адносін у выставачнай, навукова-даследчай, выдавецкай і культурна-асветніцкай дзейнасці. Па словах Ганны Анатольеўны, да абмяшчэння гаспадары, узровень фестываліў таксама гатовы тэатральным і канцэртным ўстановам.

Гаворачы аб перспектывах міжрэгіянальных кантактаў, начальнік аддзела міжнароднага супрацоўніцтва і ўзаемадзеяння са СМІ Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь Вікторыя Ратабейская адзначыла:

— Нашы дзяржавы займаюць шэрую пазіцыю па недапушчэнні перапісвання гісторыі і разбілітаны націзму. Набліжэцца 80-годдзе Вялікай Перамогі, і перад намі стаіць задача ўмацаваць супрацоўніцтва ў рамках партнёрства праектаў.

Таксама беларускі бок, па словах Вікторыі Леанідаўны, зацікаўлены ў правядзенні стажыровак, майстар-класаў

і іншых мерапрыемстваў па абмене вопытам.

Пачатак будучым праектам пакладзены: у рамках Дзён культуры адбылася прэзентацыя спадчыны і патэнцыялу Растоўскай вобласці. Падчас падзеі выступілі міністр Ганна Дзмітрыева, кіраўнікі вядучых музеяў і Данскай публічнай бібліятэкі. Прамоўцы адзначылі, што іх рэгіён — буйны цэнтр не толькі прамысловасці, сельскай гаспадаркі, але і культуры, мастацтва ды адукацыі. Край багаты традыцыямі. На гэтай зямлі нарадзіліся Антон Чэхаў, Міхал Шолохаў і мноства іншых асоб, што зрабілі прыкметны ўнёсак у сусветную скарбніцу дасягненняў.

Шматлікія ўстановы зберагаюць спадчыну вобласці. Вялікая і разнастайная калекцыя захоўваецца ў Аэроўскаму музею-запаведніку. Перлінай рэгіёна з'яўляецца Нова-Чаркаскае музей гісторыі данскага казачства, які валодае ўнікальным зборам сцягоў, бунчукоў і палкавых штандартаў XVIII—XIX стагоддзяў. Галоўная падзея апошніх гадоў — адрэцызі музейнага комплексу “Самбекскія вышыні”, прысвечанага Вялікай Айчыннай вайне. Ён стаў цэнтрам патрыятычнага выхавання моладзі. Арганізаваны краю назапасілі багаты досвед унутрырасійскай і міжнароднай выставачнай дзейнасці.

Праклісам, праект “Скарбы даўняга кургану” прэзентавалі ў Аўстрыі, Вільямарытані, Германіі, Францыі, Японіі і іншых краінах.

Данііл ШЫЖКА

Расійская делегацыя азнаёмілася з беларускімі ўстановамі культуры

Падчас сустрэчы ў Палацы Рэспублікі ўстановы культуры Беларусі і Растоўскай вобласці падпісалі 11 пагадненняў аб супрацоўніцтве. У дакументах узаемна ў расійскімі катэгорыямі зацікаўленасць у партнёрстве замацавалі кіраўнікі Белдзяржфілармоніі, Нацыянальнага гістарычнага і Нацыянальнага мастацкага музеяў, Нацыянальнага цэнтра сучасных мастацтваў, Музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны і Музея гісторыі беларускай літаратуры, Літаратурна-мемарыяльнага музея Яхуба Коласа і Брэсцкага абласнога краязнаўчага музея.

Удзельнікі расійскай делегацыі падчас Дзён культуры наведвалі беларускія музеі, дзе азнаёміліся з пастаяннымі экспазіцыямі і часовымі выставамі, падабраўшы абмеркавалі пытанні супрацоўніцтва з кіраўнікамі і спецыялістамі ўстановаў. Напрыклад, у Нацыянальным мастацкім гасіям прэзентавалі праект “Станіслаў Жукоўскі: пункт прыцягнення — сядзіба” і “Анталогія прыгажосці. Традыцыйны беларускі касцюм”.

Бакі дамовіліся аб правядзенні налета Дзён культуры Рэспублікі Беларусь у Растоўскай вобласці, што стануць выдатнай магчымасцю прэзентаваць набыткі нашай краіны жыхарам суседняй дзяржавы і ўмацаваць кантакты. Таксама будуць ператвораны ў жывыя сумесныя праекты асобных арганізацый Данскай зямлі і Сняжыкоў.

Данііл ШЫЖКА

Гала-канцэрт “Ручнікі — шляхі да дому”

Прасякнуща беларускасцю...

Яркімі фарбамі нацыянальных традыцый гала-канцэрт “Ручнікі — шляхі да дому” IV Фестывалю мастацтваў беларусаў свету расквіцеў Мінск на мінулым тыдні. А майстры народных рамёстваў прэзентавалі сталічнай публіцы свае здобыткі на выставе дэкаратыўна-прыкладнага і выяўленчага мастацтва. Мерапрыемствы прайшлі ў Мінскім гарадскім палацы культуры з аншлапам.

Фестываль стаў спраўдзімым святам беларускасці. Палац культуры быў прасякнуты адмысловай атмасферай. Экспазіцыя запоўніла, здаецца, усё яго вольныя памішкіны, акрамя галоўнай залы. Айчыныя майстры народнай творчасці здыўлі вышталёванымі ўзростамі беларускага саломаліянства. Кветкі, звыры, птушкі і нават самакат — з саломы можна, аказваецца, зрабіць любыя, нават самы незвычайныя, прадмет для ўпрыгожвання інт'ер'ера.

— Аднойчы ў мяне замовілі салямяны вельтэражор, — распавяла майстар **Вольга Аскірка**. — Просьба паласала дзіўнай, але арыгінальнай. Чаму б не паспрабаваць? Я зрабыла. Пасля гэтага раз-пораз адмыслова стварою нешта такое, чаго не чакаюць павачычы на гэтыя саломаліянствы. Вось як выстава саломаліянства. Вось як тэатр, напрыклад. Дарэчы, ён нескладаны. Многія элементы для яго пільні дзеці, якія я навуваю сваёму майстэрству.

Госці з замежжа прывезлі свае ўзоры нацыянальных строяў, вышыўкі, карціны. Эдуард Лішвіноўскі з Даўгаўпілса прэзентаваў фотавыставу — партрэты беларусаў Латвіі, якія займаюцца грамадскай дзейнасцю. Дарэчы, мала хто ведае, што ў гэтай краіне наша дыяспара выпускае аж дзве газеты: “Прамьні”, агульнае выданне беларусаў Латвіі, і “Узлім”, газету аднаўвечнага Даўгаўпілскага беларускага культурна-асветніцкага таварыства. Гэтай перыўвечка таксама была паказана ў экспазіцыі.

Асобна варта адзначыць выдатную працу каманды, якая стварала гала-канцэрт. Імпрэза “Ручнікі — шляхі да дому” была спраўдзімай сустрэчай славую пасля доўгага расстання. Здыўлена, колькікі арганічна спалучыліся таленты гасцей і прафесійных беларускіх зорак. Да таго ж ставілі канцэрт фактычна

за адзін дзень галоўны рэжысёр **Ніна Асіпава** і галоўны балетмайстар **Ірына Канавалячык**. Уражвалі сцэнаграфы **Галіна Холал** і відэакантэнт **Лілія Шкарупа**.

Наступны дзень быў самым насычаным у фестывальнай праграме. Творчая сустрэча замежных беларускіх майстроў сустрэла з членамі Саюза пісьменнікаў нашай краіны прайшла ў музеі Янкі Купалы. Прадэстаўнікі дзяспарты маглі абмяшчэння досведам з сабратам Беларускага саюза мастакоў у Нацыянальным мастацкім музеі. Беларускі саюз майстроў народнай творчасці зладзіў майстар-класы ў Мінскім абласным цэнтры народнай творчасці. Таксама ўрады форуму наведвалі мемарыялы ў Хатыні і Траянцыні, дзе ўсклалі кветкі да помнікаў людзям, закатаваным фашысцкімі карнікамі, і ўшанавалі памёрлых.

У апошні фестывальны дзень беларускія замежжы раз'ехаліся па рэгіёнах, каб паказаць сваё мастацтва і пазнаёміцца з мясцовымі асаблівасцямі традыцыйных народных культур і побыту.

Светлагорскі раён Гомельскай вобласці прымаў дзяспарты з Італіі, Латвіі, Літвы, Эстоніі і двух расійскіх гарадоў (Самара і Санкт-Пецярбург). Суродзічкі сустрэклі хлебам-салом. Пасля вельвага прыёму госці ўшанавалі загінулых падчас Вялікай Айчыннай вайны салдат і мірных жыхароў ды памятнага знака ў гонар аперацыі “Баграціён” і ў мемарыяльным комплексе “Ала”. Велікі гістарычны аб'ектаў не маглі пакінуць наведвальнікаў аб'якавамі. Затым у Светлагорскім цэнтры культуры адбыўся канцэрт аматарскіх вакальных калектываў беларусаў замежжа. Ён прайшоў у цёплай і душэўнай атмасферы.

У Аршанскі раён Віцебскай вобласці адправіліся прадэстаўнікі грамадскіх аб'яднанняў з Арменіі, Латвіі, Літвы і расійскага Томска. Госці завіталі ў мастацкую галерэю імя В. А. Грамыкі, этнаграфічны музей імя Героя Савецкага Саюза К. С. Заслонова. У Палацы культуры “Орша” прайшоў канцэрт творчых калектываў беларусаў замежжа. На мясцовым узроўні дасягнуты дамоўленасці аб рэалізацыі сумесных міжнародных культурных праектаў.

Больш за 40 гасцей наведвалі Клічэўскі раён Магілёўскай вобласці. Яны азнаёміліся з працай дзіцячай школы мастацтваў Клічэва. Ва ўстанове арганізавалі творчыю этнасустрэчу “Патанцём, пацастуем” з удзелам узростага фальклорнага ансамбля “Купалачка” і заслужанага аматарскага калектыву ансамбля народнай музыкі і песні “Жытніца”. ДШМ Клічэва, майстар-класы па рэгіянальным традыцыйным рамёствах і дугагучнаму страў беларускіх кухні. Затым беларусы замежжа паўдзельнічалі ў канцэрте і наведвалі помнік спаленым вёскам Вязьні і Сялец, а таксама мемарыяльны комплекс партызанскай славы “Усакіна”.

На Случанне для ўдзельнікаў фестывалю падрыхтавалі тэатралізаванае прадстаўленне, пасля якога яны ўшанавалі загінулых падчас Вялікай Айчыннай вайны і ўсклалі кветкі да знака ў гонар воінаў-інтэрнацыяналістаў. Адмысловыя мерапрыемствы і цікавыя сустрэчы з творчымі калектывамі дзяспарты адбыліся і ў іншых рэгіёнах Беларусі.

Віктар ГАЎРЫШ
Фота Уладзіміра ШЛАПАКА

АНАТОЛІЙ МАРКЕВІЧ, міністр культуры Беларусі:

— Сёння за межамі краіны пражывае амаль 1,5 мільёна нашых землякоў. Але кветкі б жыццёвыя шляхі н заўвё беларуса, калі ён чае родную волю, атрымлівае асалоду ад беларускай мелодыі, што напўняюць асаблівых пачуццў — любіць па сваёй Радзіме гонару за істэ.

Беларусь — гэта астравок міралюбнасці, дабрні і павалі. Мы заўсёды сустракаем прыходзячых з усмешкамі. Прыехаўшы аднойчы, немагчыма не закахацца ў нашу краіну.

ВАЛЯНЦІНА РАВАНЕЦА, намеснік старшніцы Пастаяннай камісіі па правах чалавека, нацыянальных адносін і сродках масавай інфармацыі Палаты прадэстаўнікоў Нацыянальнага сходу:

— Сустрэча з Радзімай заўсёды для іх крапалына. І для нас вельмі важна падобныя сустрэчы, у тым ліку на такіх мерапрыемствах. Мы агунаем падтрымку беларусаў замежжа, яны агунаваюць нашу пільну. Разам мы выконваем вельмі важную місію па захаванні, згуртаванні нашай роднай краіны. Усё гэтыя беларусы, якія знаходзяцца далёка ад адлегласці, вельмі блізка нам на духу, нацыянальным традыцыям, па імкненні захаваць нашу ідэнтычнасць, прымножыць славу Беларусі і паказаць на гэтым фестывалі ўсё тое, чаго дасягнулі, што ўмеюць.

Купала на Фантанцы

Пецярбургскую публіку знаёмяць з класікам беларускай літаратуры. У тэатрачнай сталіцы Расіі разгарнулася выстава “Янка Купала. Сустрэчы з сабратамі”, што расказвае пра жыццё і творчасць нашага Песняра. Часовую экспазіцыю прымае ўсходні корпус Музея-сядзібы Г. Р. Дзяржавіна.

У аснове праекта, падрыхтаванага Дзяржаўным літаратурным музеем Янкі Купалы, ляжаць аўтабіяграфічныя лісты паэта і ўспаміны яго сучас-

нікаў. Дэманструюцца асабстыя рэчы, кнігі, фотаздымкі, дакументы. Упершыню за межамі Беларусі экспануецца скульптурны партрэт класіка, зроблены Аляксеем Глебавым і Львом Гумілеўскім.

Раздзел “Ты далёка. Ты блізка. Ты побач” прысвечаны творчым і сярбоскім сувязям з рускімі літаратарамі: тымі, у каго Купала вучыўся, і тымі, хто акрыў яго паэта для чытача. Сам Песняр сяргод блізкаў яму аўтараў пералічваў Аляксандра Пушкіна, Мікалая Няжрасава, Міхаіла Лермантава, Аляксея Кальшо-

ва, Івана Крылова, Леаніда Андрэева, Максіма Горкага. Другі раздзел “Шляхам жыцця” названы ў гонар зборніка Янкі Купалы. Гэце выданне пачынае свет 110 гадоў таму ў Санкт-Пецярбургу.

Прэзентаваная выстава — другая праект, створаны ў рамках супрацоўніцтва Усерасійскага музея А. С. Пушкіна, часткай якога з'яўляецца Музей-сядзіба Г. Р. Дзяржавіна, і Дзяржаўнага літаратурнага музея Янкі Купалы. У 2018 годзе прайшла экспазіцыя “Душой я вольны чалавек”, прысвечаная жыццю беларускага класіка ў Пецярбургу.

“Сцены з мёртвага дома”

Фестывальныя прачытання нацыянальнай тэмы

Міжнародныя форумны, збіраючы людзей з розных куткоў свету, дадаткова пераконваюць, што неабходна звартацца да нацыянальнай тэмы. Не абмінуў яе і XXVII тэатральны фестываль “Белая вежа”, на якім былі прадстаўлены дзевяць краін. Дарэчы, колькасць дзяржаў-удзельніц брацкай дзві — за ўсе гады перавысіла шасць дзясяткаў.

Для “Белай вежы” нацыянальная тэма актуальная ўдвойне, бо ў часы з’яўлення фестываль разлічваўся на рускія тэатры былых саюзных рэспублік. Ды і цяпер на яго, заразша, прыязджаюць прыватныя рускія тэатры з розных кантынентаў.

Але ж як лепш тую тэму пераказаць? Азін з варыянтаў — праз сувязі з фальклорам і нацыянальнай класікай. Гэта было ўласціва “Maгiлe льва” Maгiлeўскага абласнога тэатра лялек — спектакль узнагароджаны за музычнае афармленне (Максім Кошалеў), — “Мiнулым днём” Самаркандскага абласнога рускага тэатра драмы (Узбекістан), дзе гістарычныя раманы А. Калеры пра Ярашчука за ўладу былі ператвораны ў мейдларму, “Пацярны хвароб” калектыву “Тэатр.doc” — у пастаноўку апавед пра ганіцтва 1990-х чаргаваных з рытуальнымі зваротамі да паўночных людзей у абліччых жывёл, — “Сцяна з мёртвага дома” наводзе Ф. Дастаеўскага ад Санкт-Пецярбургскага тэатра-фестывалю “Балтыцкі дом”. Апошні спектакль невыпалькова быў адзначаны за мастацкае афармленне (яго аўтар — Ільяш Вільданаў), бо стаў прыкладам надзвычайна эстэтычнага звароту да складанай тэмы сібірскай катаргі. Удаля інсцэніроўка шчодро дапаўнялася фальк-

“Камень дураці”

“Maгiлe льва”

Вельмі казахскім аказалася “Крывае вяселье” Ф. Гарсія Лоркі ў спектаклі Дзяржаўнага акадэмічнага тэатра для дзяцей і юнацтва імя Габіта Мусрэпава. Смерць, якую іграла маладая артыстка Дынара Нурбалат, паўстала не страшнай старой, а гарэзлівым дзівочым — і была прызнана найлепшай жаночай ролю.

Вядома, што да беларускай прачытання і знакімцы расійскі рэжысёр Руслан Кулашоў, які не ўпершыню супрацоўнічае з брацкім тэатрам лялек. Гэтым разам там удзельнічаў “Восенскі марафон” А. Валодзіна, прычым спектакль прышчыпова адрозніваецца ад выдомай савецкай кінастужкі. Перавернуты гарадскі крайд — дахамі ўніз — нагадваў беларускіх выцінанкі. А інтымная сцена спаткання асацыявалася з жывапіснымі вобразамі М. Шагал: закаханыя папраўдзе ўзімаліся ўверх і павольна там луналі, хай і ў выглядзе лялек.

А вось у спектаклі “Дзеці. Вёскі” Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра імя Якуба Коласа адчуваецца менавіта расійскай інтэрпрэтацыя. Літаратурная аснова была напісаная расійскім аўтарам Арцёмам Казоуханавым, які зварнуўся да маленечкай ранняй п’есы Я. Коласа “На дарозе жыцця”, шчодро дапоўніўшы яе фрагментамі трылогіі “На ростанях”. Але сімвалізм першага твора, сутыкнуўшыся з рэалізмам другога, месцамі прыводзіў да тэатра абсурду. Малады рэжысёр Інэс Амамі з Расіі (гэта яе дыпломная праца) таксама не ў поўнай меры зразумела: жаданне маці сабраць дзетак, якія пакінулі родную хату, — гэта думкі нашага класіка пра беларускую маці-зямлю. У дзёмікі 1917-м п’есменнік даводзіў, што беларусы павінны ганарыцца радзімай, а не цурацца яе. Алжакітасе прачытанне такоў коласавскай п’есы адстравава зба ў фінале, прычым вясёлым мастаком-пастаноўшчыкам Андрэем Жагтрам: на экране з’яўляецца нагой малады, што бжыць насустрач кабэце. Не ўласціва беларускай культуры і запішына аргэсія, што прысутнічала ў стасунках некаторых персанажаў.

Затое якой добрай, сонечнай паўста-ла наша сталіца “Умная собачка Соня”, справядліва прызнана найлепшым спектаклем тэатра лялек: яе кратаўных знаходак, прудуманых рэжысёрам Яўгенам Карынятам, мастаком Ташчанай Нерсісян і кампазітарам Кацірынай Аверкавай, хапіла б на некалькі не менш цікавых сцёнічных твораў.

Стальным мінімалізмам уразіў глядачоў “Камень дураці” РТБД, вылучаны за найлепшы актёрскі ансамбль. П’еса вядомага айчыннага драматурга Канстанціна Снежыцка, пастаноўная Дзмітрыём Зіміным з Расіі, упісвае нашу нацыянальную культуру ў прасторы сучаснага светскага мастацтва і агульначалавечых каштоўнасцей. Вялікая зала крэху скрала інтымнасць атмасферы, што пануе ў спектаклі на ролінай сцёне, але троба было чуць, якая пранікнёная, уздычная шчышная ахнула паміжнікане.

А яшчэ троба было бачыць, як спраўна ладзіць перакладзі асобныя фразы падчас спектакля “Квак і Жаб” (Славенія). Артэфы гаворылі на-руску, але ж сінхроніфію не перабойні! У раптам аказалася, што многія словы сучасныя беларускім.

Фестываль спраўдзіў самымя смелыя чаканні і пакінуў надзею на яшчэ больш яркавы працяг, што будзе праз год. Нягледзячы на ўсе складанасці часу, брацка “Белая вежа” мацнее і гасцінна прымае тэатральную супольнасць розных краін.

Надзея БУНЦЫВІЧ
Фота з архіва тэатра

Да Шастаковічаў на Міншчыну

З 23 верасня да 3 кастрычніка на Міншчыне праходзіць VII Міжнародны фестываль “У Шматэве ў Шастаковічаў”. Шасць адметных канцэртаў ладзіцца ў Мядзеле, пасёлку Нарач, Маладзечне і Мінску.

Светна вядомы расійскі кампазітар Дзмітрый Шастаковіч меў беларускія карані: яго праезд па бацькавай лініі наразіўся ў мястэчку Шматэва на Мядзельшчыне. Расказваюць, што ў 1933-м еоды прыязкаў і сям вёлікі творца, каб ашыткаць, дзе жыў яго праекі і дзе хрысцілі яго праездзе. Задумля праводзіць такі форум у родных для кампазітара мясцінах належыць знакімкітам беларускаму спевачу Аркадзію Валодасю, які ў 1979 годзе пераехаў у Францыю. Завяршыўшы оперную кар’еру, артэфт праявіўшы выкладша, заснаваў нотнае выдавецтва, не збугіў сувязей з радзімай. Ён па-ранейшаму папулярызуе беларускую нацыянальную культуру. Ілюю фестывалю, што ладзіцца з 2016 года, падтрымалі на дзяржаўным узроўні, форум кувруецца Мінскім аблвыканкамам.

Канцэртныя праграмы ўключваюць не толькі музыку Д. Шастаковіча, але і сусветны дзі беларускую класіку. Сёлета, да прыкладу, на адкрышці выконвалі Другі струнны кватэрт Дзмітрыя Смольскага. Ноты гэтага твора былі выпучалны Аркадзіем Валодасю ў Францыі і прадаюцца ў розных краінах свету, прыязваючы ўвагу алымыслуаўцаў.

Сярод удзельнікаў фесту — капэла “Санорус”, што не абмінула ніводнага форуму, знаныя салісты, шэраг якіх сёлета пачаўнае зна-

каміты французскі габіст Жэром Гішар, уладальнік першай прэміі міжнароднага конкурсу ў Токіа. Гэты музыкант не толькі ўдзельнічае ў канцэртах, на якіх разам з капэлай “Санорус” пад кіраўніцтвам дырыжора Вячаслава Ларына выконвае буйныя габойныя творы Моцарта і Альбініні, але і правёў майстар-клас для студэнтаў Рэспубліканскай гімназіі-каледжа пры Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі. Дарэчы, чарговым выступленнем Жэрома Гішара абубудзіцца і кастрычніка, у Міжнародны дзень музыкі, у Беларускай дзяржаўнай філармоніі. А закрыццця фестываль там жа з кастрычніка — творамі Д. Шастаковіча і А. Шнітке. На заключнай імпрэзе на сцёну выйдзе фартыянны дуэт Наталі Котавы і Валерыя Баравікова, струнны кватэрт Белдзяржфілармоніі і вядомы піяніст, мастак кіраўнік установы Юрыі Гілязюк.

— Фестываль пачынаўся непасрэдна з Мядзельшчыны, — гаворыць Аркадзь Валодась. — Літаральна штогод да яго далучаюцца ўсё новыя канцэртныя пляцоўкі, і ўсюды публіка гарача прыяе артэфыстаў. У Нарачы ўвогуле быў фурор! Ідэй у мяне шмат. Хачелася б шчыльна супрацоўнічаць не толькі з капэлай “Санорус”, але і з іншымі творчымі калектывамі Беларусі — найперш з Дзяржаўным акадэмічным сімфанічным аркестрам, што дало б магчымасць выконваць музыку, разлічаную на вялікі інструментальны складу. У будучыні хачу замаўляць для форуму новыя творы беларускіх кампазітараў, бо такіх нацыянальных прам’еры заўжды робяць гонар фестывальным канцэртам. Да ўдзелу хачелася б запрарнаць не толькі знаных

Аркадзь Валодась:

— Жадаю замаўляць для форуму новыя творы беларускіх кампазітараў, бо такіх нацыянальных прэм’еры заўжды робяць гонар фестывальным канцэртам.

салістаў, але і нароўні з імі найлепшых выхаванцаў Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі і Рэспубліканскага каледжа пры ёй: сумесныя выступленні стальных прафесіяналаў і маладых артэфыстаў, якія толькі пачынаюць кар’еру, карысныя для абодвух бакоў. І вельмі прыягальныя для слухачоў. Акрамя таго, у мяне ўзнікла думка заснаваць у Беларусі супольку, што аднала б музыкантаў і мастакоў, літаратараў. Часцяком так заразша, што прадстаўнікі адной сферы мала што чуюць пра іншыя. А між тым можна ладзіць сумесныя праекты! Таленавіты людзі павінны ведаць азін аднаго, бо такія кантакты будуць пашырць творчыя даліягялы і прыводзіць да шкавага сінтэзу мастацтваў, вельмі запарабаванага цяпер. Да таго ж фестывальныя канцэртны можна было б сумішчаць з жывапіснымі выставамі, паэтычнымі і, шпэрэ, літаратурнымі чытаннямі, сустрачамі з беларускімі кампазітараў, мастакам, і пісьменнікамі, артэфыстамі тэатра і кіно. Такоў пашырэнне фестывальнай палітры апылавае не толькі сучасным тэндэнцыям, але і самой асобе Дзмітрыя Шастаковіча, там яго творам, якія зкрапаюць розныя віды мастацтваў. Я вельмі люблю свая родную краіну і хачу зрабіць як мага больш для развіцця яе музычнай культуры.

Надзея БУНЦЫВІЧ
На фота: канцэртны фестывалю

Кастрычнік — яркавы і цікавы!

Брэндавыя мерапрыемствы месяца

11.10–13.10

Святочны календар пачынае XXVI Міжнародны фестываль анімацыйных фільмаў “Анімаеўска”. У Maгiлeўе з 11 на 13 кастрычніка чакаецца мноства паезд — адбудзецца адразу тры конкурсы: анімацыйных фільмаў, дзіячыя анімацыйнай творчасці, дзіячыя выяўленчай і докарэтына-прыкладной творчасці. Таксама пройдуць паказы мультыплікацыйных карцін, кінапраграм “Залатая калекцыя «Анімаеўскі»”, “Рэха «Анімаеўскі»”, стужак-пераможцаў фестывалю. Запланаваны і выставы, сустрачкі, майстар-класы. Рыхтуюцца ўрачыстая шчыромні адкрыцця і закрыцця.

20.10–22.10

XXXVII Адкрыты гарадскі фестываль аўтарскіх песні, паэзіі і візуальных мастацтваў “Вібескі лістапад” разгорніцца з 20 па 22 кастрычніка. У праграме — майстар-класы, паэтычны турнір і музычны батл. Цэнтральным мерапрыемствам стане конкурсе аўтарскай песні, паэзіі і выканальніцкага майстарства.

21.10–22.10

Рэспубліканскі конкурсе эстрадных выкананцаў “БелАўдэіскі акар” прайдзе 21 і 22 кастрычніка ў Жолінае. Мэта творчага спаборніцтва — выяўленне і папрымка таленавітай малады, павышэнне ўзроўню выканальніцкага майстарства маладых людзей ад 16 да 30 гадоў.

22.10–19.11

Міжнародны фестываль арганізацыі музыкі “Званы Сафіі” пачнецца 22 кастрычніка і працягнецца аж да 19 лістапада. На некалькі тыдняў Палац стане цэнтрам сусветнага арганнага мастацтва. Шматлікія гасці горада змогуць атрымаць асаду ад творчасці знакімкітых музыкантаў з розных краін.

24.10–29.10

Міжнародны музычны фестываль “Залты шпэр” праводзіць з 24 па 29 кастрычніка ў Maгiлeўе. У праграме — гала-канцэрт, сустрачкі, рэтраекспазіцыя, маладзёны шоу-праграмы, выставы-праклады твору докарэтына-прыкладнага мастацтва. Таксама абубудзіцца выступленні дзіячыя калектываў і сольных выкананцаў.

НА КАСТРЫЧНІК ТАКСАМА ЗАПЛАНАВАНА ШМАТ ІНШЫХ МЭРАПРЫЕМСТВАЎ ПАДРАБЯЎЛІЦЦА — НА САЙЦЕ МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

ВІЦЕБСКАЯ АБЛАСНАЯ ФІЛАРМОНІЯ

г. Віцебск, вул. Леніна, 69, тэл. касы: 8 0212 368387, сайт: vitebsk-fil.by

- Сучасная эстрадна музыка на канцэрце "Прадчуванне кахання" (6+). **4 кастрычніка ў 19.00.**
- Вечар рамансаў "Тры свечкі" (6+). **6 кастрычніка ў 19.00.**
- Прадстаўленне "Карамелька і Гарошычка ў інтэр'е" (3+) у межах праекта "Філармонія – дзеціям". **7 кастрычніка ў 11.00.**
- Прадстаўленне "Залатое кураня" (2+) у межах праекта "Філармонія – дзеціям". **7 кастрычніка ў 11.00.**

УНП 300149385

НАЦЫЯНАЛЬНЫ АКАДЭМІЧНЫ ТЭАТР ІМЯ ЯНКИ КУПАЛЫ

г. Мінск, вул. Энгельса, 7, тэл.: 8 017 3654237, 8 017 3576627, пошта: kupalabilet@mail.ru

- Трагікамедыя "Апошні атракцыён" (16+). Прэм'ера. Галоўная сцена. **29 верасня ў 19.00.**
- Трагікамедыя "Чакана гучна і да болю блізка" (16+). Камерная сцена. **30 верасня ў 19.00, 3 кастрычніка ў 19.00.**
- Прадстаўленне "Музыка душы. Роднае" (0+). Камерная зала. **30 верасня ў 19.00, 7 кастрычніка ў 19.00.**
- Трагікамедыя ў 2 дзеях па матывах твора У. Шэкспіра "Рамза і Джульета" (12+). Галоўная сцена. **1 кастрычніка ў 19.00.**
- Камедыя ў 2 дзеях "Тарачае сэрца" (16+). Галоўная сцена. **4 кастрычніка ў 19.00.**
- Містычная легенда пра каханне ў 1 дзеі "Чорная панна Нясвіжа" (12+). Галоўная сцена. **5 кастрычніка ў 19.00.**
- Казка "Гісторыя шалакданага дрыва" (0+). Галоўная сцена. **7 кастрычніка ў 11.30.**
- Трагіфарс *Donna sola* ("Жанчына адна") (18+). Камерная сцена. **7 кастрычніка ў 19.00.**

УНП 100377901

ЗАСЛУЖАНЫ КАЛЕКТЫЎ БЕЛАРУСКИ ТЭАТР "ЛЯЛКА"

г. Віцебск, вул. Пушкіна, 2, тэл.: 8 0212 669077 (каса)

- Сакратная казка "Мой вялікі маленькі Дзядуля" (5+). **30 верасня ў 11.00.**
- Жарт ў 2 дзеях паводле беларускай народнай казкі "Піліпка і Ведзьма" (5+). **1 кастрычніка ў 11.00.**

УНП 300001869

НАЦЫЯНАЛЬНЫ МАСТАЦКІ МУЗЕЙ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

г. Мінск, вул. Леніна, 20, тэл.: 8 017 3970163 (экскурсійнае бюро)

- Пастаянная экспазіцыя. Урачыстае адкрыццё выставы "Уладзімір Стальмашонак. Сынны зямлі беларускай" з фондаў музея, прымеркаванай да 95-годдзя для нараджэння народнага мастака БССР, педагога Уладзіміра Іванавіча Стальмашонака (1928–2013). Выставачны корпус, вул. К. Маркса, 24, 3 паверх, 1 зала. **29 верасня ў 17.00.** Экспазіцыя працуе да 20 лістапада.
- Канцэрт "Вялікае барока" (6+). **1 кастрычніка ў 15.00.**
- Выстава "Станіслаў Жукоўскі: пункт прыцягнення – сядзіба". **Да 1 кастрычніка.**
- Выстава "Вобразы Святога Сямейства" з фондаў Музея старажытнабеларускай культуры. **Да 2 кастрычніка.**
- Выстава беларускага мастака Вячаслава Шамшур
- "У суладдзі душэўнасці і цеплыні". **Да 8 кастрычніка.**
- Выстава "Жыццё ў мініяцюры". Выставачны корпус, вул. К. Маркса, 24. **Да 19 лістапада.**
- Выстава "Анталогія прыгажосці. Традыцыйны беларускі касцюм" (1928–2013). Выставачны корпус, вул. К. Маркса, 24, 3 паверх, 1 зала. **29 верасня ў 17.00.** Экспазіцыя працуе да 20 лістапада.
- Экскурсіі: "Самыя-самыя..." (6+), "Ягога колеру зіма?" (6+), "Віды і жанры ў выяўленчым мастацтве" (6+), "Казкі Усходу" (10+), "Міфы Старажытнай Грэцыі і Рыма" (10+), "Партрэты даўнія мінулыя пакаленняў..." (10+), "Пісьмо моё каханню" (16+), "Жаночы партрэт" (16+), "Мінск у музеі" (16+). **Праводзіцца заўсёды.**

УНП 100377771

МУЗЕЙ В. К. БЫЛЫНЦЫКАГА-БІРУЛІ Ў МАГІЛЁВЕ

г. Магілёў, вул. Ленінская, 37, тэл.: 8 0222 650203, 8 0222 658800

- Пастаянная экспазіцыя.
- Art-lectorium "Зразумелае мастацтва". **Праводзіцца заўсёды.**
- Выстава жывапісу, графікі, скульптуры, дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва, фотаздымкаў беларускіх твораў ХХ–ХХІ стст. з фондаў Нацыянальнага мастацкага музея Рэспублікі Беларусь "Калі мы былі дзецьмі". **Да 2 снежня.**

Падрабязней на сайце artmuseum.by.

УНП 100377771

НАЦЫЯНАЛЬНЫ АКАДЭМІЧНЫ ВЯЛІКІ ТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЕТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

г. Мінск, пл. Парыскай Камуны, 1, тэл.: 8 017 2431041 (каса), 8 017 3615493

- Балет у 2 дзеях "Танна Карэніна" (16+). **29 верасня ў 19.00.**
- Опера ў 2 дзеях "Царская нявеста" (12+). **30 верасня ў 18.00.**
- Балет у 3 дзеях "Рамза і Джульета" (12+). Да 50-годдзя творчай дзейнасці народнага артыста Беларусі і СССР Валіянтна Елізар'ева. **1 кастрычніка ў 18.00, 4 кастрычніка ў 19.00.**
- Опера ў 3 дзеях "Яўген Анегін" (12+). Да юбілею народнага артыста Беларусі Уладзіміра Громава. **3 кастрычніка ў 19.00.**
- Опера ў 4 дзеях "Травіята" (16+). **7 кастрычніка ў 18.00.**

УНП 191081322

НАЦЫЯНАЛЬНЫ ГІСТОРЫКА-КУЛЬТУРНЫ МУЗЕЙ-ЗАПВЕДНІК "НЯСВІЖ"

г. Нясвіж, вул. Ленінская, 19, тэл.: 8 01770 20602, 8 01770 20660, 8 029 5518051, 8 029 1903149

Палацавы ансамбль

- Музыкальна-літаратурная праграма, прысвечаная 200-годдзю з дня нараджэння Уладзіслава Сыракомлі. **Тэатральная зала. 29 верасня ў 17.00.**
- Культурнае мерапрыемства да Дня пажылых людзей "Прыгажосці і ўзрост". **Тэатральная і Гетманская залы. 30 верасня ў 14.00.**
- Выстава "Летаніс праса: разглядзім старонкі" з прыватнай калекцыі Барыса Васільева і Юліі Рэжускай. **Малая выставачная зала. Да 12 лістапада.**
- Выстава "Упершыню экспанат. 3 фонду Нацыянальнага гісторыка-культурнага музея-запаведніка «Нясвіж»", прысвечаная 30-годдзю ўстаноў і 800-годдзю горада Нясвіжа. **Вялікая выставачная зала. Да 9 студзеня 2024 года.**
- Міжнародны выставачны праект "Castrum doloris. Пахавальныя цырымоніі нявіжскага двара". У складзе пастаяннай экспазіцыі.

- Мерапрыемствы
- Калекцыя "Палацавыя таямніцы", "Музычная скарбніца Нясвіжскага палаца".
- Віртуальныя выставы: "Ператворэння ў попел. Генацыд беларускага народа на тэрыторыі Нясвіжскага раёна ў гады вайны", "Нясвіж – здабытак сусветнай культуры", "Разбуральны след вайны ў архітэктуры Нясвіжа", "Шэдэўры калекцыі і ўнікальныя артафакты музея-запаведніка «Нясвіж»".
- Тэматычныя і аглядныя экскурсіі па гісторыка-архітэктурных помніках і ландшафтных парках Нясвіжа.

- Мерапрыемствы
- Калекцыя "Палацавыя таямніцы", "Музычная скарбніца Нясвіжскага палаца".
- Віртуальныя выставы: "Ператворэння ў попел. Генацыд беларускага народа на тэрыторыі Нясвіжскага раёна ў гады вайны", "Нясвіж – здабытак сусветнай культуры", "Разбуральны след вайны ў архітэктуры Нясвіжа", "Шэдэўры калекцыі і ўнікальныя артафакты музея-запаведніка «Нясвіж»".
- Тэматычныя і аглядныя экскурсіі па гісторыка-архітэктурных помніках і ландшафтных парках Нясвіжа.

- Мерапрыемствы
- Калекцыя "Палацавыя таямніцы", "Музычная скарбніца Нясвіжскага палаца".
- Віртуальныя выставы: "Ператворэння ў попел. Генацыд беларускага народа на тэрыторыі Нясвіжскага раёна ў гады вайны", "Нясвіж – здабытак сусветнай культуры", "Разбуральны след вайны ў архітэктуры Нясвіжа", "Шэдэўры калекцыі і ўнікальныя артафакты музея-запаведніка «Нясвіж»".
- Тэматычныя і аглядныя экскурсіі па гісторыка-архітэктурных помніках і ландшафтных парках Нясвіжа.

- Мерапрыемствы
- Калекцыя "Палацавыя таямніцы", "Музычная скарбніца Нясвіжскага палаца".
- Віртуальныя выставы: "Ператворэння ў попел. Генацыд беларускага народа на тэрыторыі Нясвіжскага раёна ў гады вайны", "Нясвіж – здабытак сусветнай культуры", "Разбуральны след вайны ў архітэктуры Нясвіжа", "Шэдэўры калекцыі і ўнікальныя артафакты музея-запаведніка «Нясвіж»".
- Тэматычныя і аглядныя экскурсіі па гісторыка-архітэктурных помніках і ландшафтных парках Нясвіжа.

- Мерапрыемствы
- Калекцыя "Палацавыя таямніцы", "Музычная скарбніца Нясвіжскага палаца".
- Віртуальныя выставы: "Ператворэння ў попел. Генацыд беларускага народа на тэрыторыі Нясвіжскага раёна ў гады вайны", "Нясвіж – здабытак сусветнай культуры", "Разбуральны след вайны ў архітэктуры Нясвіжа", "Шэдэўры калекцыі і ўнікальныя артафакты музея-запаведніка «Нясвіж»".
- Тэматычныя і аглядныя экскурсіі па гісторыка-архітэктурных помніках і ландшафтных парках Нясвіжа.

- Мерапрыемствы
- Калекцыя "Палацавыя таямніцы", "Музычная скарбніца Нясвіжскага палаца".
- Віртуальныя выставы: "Ператворэння ў попел. Генацыд беларускага народа на тэрыторыі Нясвіжскага раёна ў гады вайны", "Нясвіж – здабытак сусветнай культуры", "Разбуральны след вайны ў архітэктуры Нясвіжа", "Шэдэўры калекцыі і ўнікальныя артафакты музея-запаведніка «Нясвіж»".
- Тэматычныя і аглядныя экскурсіі па гісторыка-архітэктурных помніках і ландшафтных парках Нясвіжа.

- Мерапрыемствы
- Калекцыя "Палацавыя таямніцы", "Музычная скарбніца Нясвіжскага палаца".
- Віртуальныя выставы: "Ператворэння ў попел. Генацыд беларускага народа на тэрыторыі Нясвіжскага раёна ў гады вайны", "Нясвіж – здабытак сусветнай культуры", "Разбуральны след вайны ў архітэктуры Нясвіжа", "Шэдэўры калекцыі і ўнікальныя артафакты музея-запаведніка «Нясвіж»".
- Тэматычныя і аглядныя экскурсіі па гісторыка-архітэктурных помніках і ландшафтных парках Нясвіжа.

- Мерапрыемствы
- Калекцыя "Палацавыя таямніцы", "Музычная скарбніца Нясвіжскага палаца".
- Віртуальныя выставы: "Ператворэння ў попел. Генацыд беларускага народа на тэрыторыі Нясвіжскага раёна ў гады вайны", "Нясвіж – здабытак сусветнай культуры", "Разбуральны след вайны ў архітэктуры Нясвіжа", "Шэдэўры калекцыі і ўнікальныя артафакты музея-запаведніка «Нясвіж»".
- Тэматычныя і аглядныя экскурсіі па гісторыка-архітэктурных помніках і ландшафтных парках Нясвіжа.

- Мерапрыемствы
- Калекцыя "Палацавыя таямніцы", "Музычная скарбніца Нясвіжскага палаца".
- Віртуальныя выставы: "Ператворэння ў попел. Генацыд беларускага народа на тэрыторыі Нясвіжскага раёна ў гады вайны", "Нясвіж – здабытак сусветнай культуры", "Разбуральны след вайны ў архітэктуры Нясвіжа", "Шэдэўры калекцыі і ўнікальныя артафакты музея-запаведніка «Нясвіж»".
- Тэматычныя і аглядныя экскурсіі па гісторыка-архітэктурных помніках і ландшафтных парках Нясвіжа.

- Мерапрыемствы
- Калекцыя "Палацавыя таямніцы", "Музычная скарбніца Нясвіжскага палаца".
- Віртуальныя выставы: "Ператворэння ў попел. Генацыд беларускага народа на тэрыторыі Нясвіжскага раёна ў гады вайны", "Нясвіж – здабытак сусветнай культуры", "Разбуральны след вайны ў архітэктуры Нясвіжа", "Шэдэўры калекцыі і ўнікальныя артафакты музея-запаведніка «Нясвіж»".
- Тэматычныя і аглядныя экскурсіі па гісторыка-архітэктурных помніках і ландшафтных парках Нясвіжа.

- Мерапрыемствы
- Калекцыя "Палацавыя таямніцы", "Музычная скарбніца Нясвіжскага палаца".
- Віртуальныя выставы: "Ператворэння ў попел. Генацыд беларускага народа на тэрыторыі Нясвіжскага раёна ў гады вайны", "Нясвіж – здабытак сусветнай культуры", "Разбуральны след вайны ў архітэктуры Нясвіжа", "Шэдэўры калекцыі і ўнікальныя артафакты музея-запаведніка «Нясвіж»".
- Тэматычныя і аглядныя экскурсіі па гісторыка-архітэктурных помніках і ландшафтных парках Нясвіжа.

- Мерапрыемствы
- Калекцыя "Палацавыя таямніцы", "Музычная скарбніца Нясвіжскага палаца".
- Віртуальныя выставы: "Ператворэння ў попел. Генацыд беларускага народа на тэрыторыі Нясвіжскага раёна ў гады вайны", "Нясвіж – здабытак сусветнай культуры", "Разбуральны след вайны ў архітэктуры Нясвіжа", "Шэдэўры калекцыі і ўнікальныя артафакты музея-запаведніка «Нясвіж»".
- Тэматычныя і аглядныя экскурсіі па гісторыка-архітэктурных помніках і ландшафтных парках Нясвіжа.

- Мерапрыемствы
- Калекцыя "Палацавыя таямніцы", "Музычная скарбніца Нясвіжскага палаца".
- Віртуальныя выставы: "Ператворэння ў попел. Генацыд беларускага народа на тэрыторыі Нясвіжскага раёна ў гады вайны", "Нясвіж – здабытак сусветнай культуры", "Разбуральны след вайны ў архітэктуры Нясвіжа", "Шэдэўры калекцыі і ўнікальныя артафакты музея-запаведніка «Нясвіж»".
- Тэматычныя і аглядныя экскурсіі па гісторыка-архітэктурных помніках і ландшафтных парках Нясвіжа.

МУЗЕЙ "ДОМ ВАНЬКОВІЧАЎ. КУЛЬТУРА І МАСТАЦТВА 1-Й ПАЛОВЫ ХІХ СТ"

г. Мінск, вул. Інтэрнацыянальная, 33а, тэл.: 8 017 3637796, 8 017 3588878

- Пастаянная экспазіцыя.
- Выстава мастака-ілюстратара Кацярыны Бабок "Вернемся ў дзяцінства". **Да 27 кастрычніка.**
- Экскурсія "Шлях мастака Валенція Ваньковіча". Папярэдні запіс. **Праводзіцца заўсёды.**
- Экскурсія "Сядзібны партрэт". Папярэдні запіс. **Праводзіцца заўсёды.**
- Спектакль тэатра ценяў "Шляхціц Завальня, або Беларусь у фантастычных апавяданнях. Белая сарока". Папярэдні запіс. **Праводзіцца заўсёды.**
- Экскурсія "Інтэр'ер шляхецкай сядзібы". Папярэдні запіс. **Праводзіцца заўсёды.**

- Пастаянная экспазіцыя.
- Выстава мастака-ілюстратара Кацярыны Бабок "Вернемся ў дзяцінства". **Да 27 кастрычніка.**
- Экскурсія "Шлях мастака Валенція Ваньковіча". Папярэдні запіс. **Праводзіцца заўсёды.**
- Экскурсія "Сядзібны партрэт". Папярэдні запіс. **Праводзіцца заўсёды.**
- Спектакль тэатра ценяў "Шляхціц Завальня, або Беларусь у фантастычных апавяданнях. Белая сарока". Папярэдні запіс. **Праводзіцца заўсёды.**
- Экскурсія "Інтэр'ер шляхецкай сядзібы". Папярэдні запіс. **Праводзіцца заўсёды.**

- Пастаянная экспазіцыя.
- Выстава мастака-ілюстратара Кацярыны Бабок "Вернемся ў дзяцінства". **Да 27 кастрычніка.**
- Экскурсія "Шлях мастака Валенція Ваньковіча". Папярэдні запіс. **Праводзіцца заўсёды.**
- Экскурсія "Сядзібны партрэт". Папярэдні запіс. **Праводзіцца заўсёды.**
- Спектакль тэатра ценяў "Шляхціц Завальня, або Беларусь у фантастычных апавяданнях. Белая сарока". Папярэдні запіс. **Праводзіцца заўсёды.**
- Экскурсія "Інтэр'ер шляхецкай сядзібы". Папярэдні запіс. **Праводзіцца заўсёды.**

- Пастаянная экспазіцыя.
- Выстава мастака-ілюстратара Кацярыны Бабок "Вернемся ў дзяцінства". **Да 27 кастрычніка.**
- Экскурсія "Шлях мастака Валенція Ваньковіча". Папярэдні запіс. **Праводзіцца заўсёды.**
- Экскурсія "Сядзібны партрэт". Папярэдні запіс. **Праводзіцца заўсёды.**
- Спектакль тэатра ценяў "Шляхціц Завальня, або Беларусь у фантастычных апавяданнях. Белая сарока". Папярэдні запіс. **Праводзіцца заўсёды.**
- Экскурсія "Інтэр'ер шляхецкай сядзібы". Папярэдні запіс. **Праводзіцца заўсёды.**

10 декабря 2023 года, 18.00, МККК "Минск-арена". Стоимость билетов – от 80 до 479 руб. Билеты можно приобрести в кассах Дворца Республики (тел. 8 017 2299039, факс 8 017 2299285) и на сайтах: ticketpro.by, kvitki.by. Дополнительная информация по тел. 8 017 2299163.

ЗАМКАВЫ КОМПЛЕКС "МІР"

г. п. Мір, Карэліцкі р-н, Гродзенская вобл., тэл.: 8 01596 36290, 8 01596 36270

- Пастаянная экспазіцыя. Часовае экспазіцыя "Прагулі па старым горадзе" (0+), прымеркаваная да Дня народнага адзінства. На выставе прадстаўлены паштоўкі з відамі гарадоў Гродна, Ліды, Навагрудка, Слоніма 1900–1930-х гадоў. **Да 12 кастрычніка.**
- Выстава "ARMATUS. Ваенна-гістарычная рэканструкцыя даспеху і зброі" (0+). Паўночны корпус. **Да 28 кастрычніка.**
- Аглядныя і тэматычныя экскурсіі. Экскурсіі з элементамі тэатралізацыі для дзяцей і дарослых.
- Экскурсія для дваіх "Інтрыгі Купідона".
- Квэст-экскурсія для ўсёй сям'і "Легенды і паданні Мірскага замка".
- Музейныя заняткі для дзяцей сярэдняга школьнага ўзросту: "Святочная страва для князя па старадаўнім рэцэпце", "Асаблівасці жаноцкага касцюма XVIII ст.", "Арганізацыя вайска і вясковая праца ВКЛ ў XVI ст.", "Пецы з каробкавай кафлі XVI–XVII стст. у палацы князёў Радзівілаў".

УНП 590201541

БЕЛАРУСКИ ДЗЯРЖАЎНЫ МУЗЕЙ ГІСТОРЫИ ВЯЛІКАЙ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ

г. Мінск, пр-т Пераможаў, 8, тэл.: 8 017 2030792, 8 029 1440792, 8 017 3271166

- Пастаянная экспазіцыя. Часовае экспазіцыя "Адзіная памяць верныя", прысвечаная 80-годдзю з пачатку вызвалення Беларусі (23 верасня 1943 г.).
- Запрашаем юных наведвальнікаў у прасторы "Музей для дзяцей" – гэта ўтульная атмосфера партызанскага лесу ў спалучэнні з сучаснымі тэхналогіямі, добрымі і уважлівымі музейнымі педагогамі. Тут праходзяць заняткі і лекцыі, майстар-класы і інтэрактыўныя праграмы для хлопчыкаў і дзяўчынак і іх бацькоў.
- Прастора працуе з серады па нядзелю!
- Квэсты – гэта ўнікальнае, пазнавальнае і захапляльнае падарожжа па музейных залах для арганізаваных груп наведвальнікаў (да 20 чалавек). Падчас квэстаў удзельнікі пашыраюць веды па гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, выконваюць заданні і перадаюць розныя перашкоды. Усяго прапануецца тры квэсты: – "Шлях да перамогі", узрост удзельнікаў – ад 12 гадоў. – "Сумка з чырвоным крыжам", узрост удзельнікаў – ад 14 гадоў. – "Франтавы дзёнік", узрост удзельнікаў – ад 12 гадоў.
- Падрабязнасці на сайце watmuseum.by.

УНП 100235472

НАЦЫЯНАЛЬНЫ ЦЭНТР СУЧАСНЫХ МАСТАЦТВАЎ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

г. Мінск, пр-т Незалежнасці, 47, тэл.: 8 017 2427814, час працы: аўторак – нядзеля з 12.00 да 20.00

- Выстава "Дабравест міру і стварэння". **Да 15 кастрычніка.**
- Выстава "Архітэктура скрозь стагоддзі". **Да 15 кастрычніка.**

УНП 192543414

МУЗЕЙ БЕЛАРУСКАГА НАРОДНАГА МАСТАЦТВА Ў В. РАЎБІЧЫ

спарткомплекс "Раўбічы", Мінскі р-н, тэл.: 8 017 5074468

- Пастаянная экспазіцыя.
- Праграма "Каляды ў музеі". **Праводзіцца заўсёды.** Працягласць – 2–2,5 гадзіны. Папярэдні запіс абавязковы.

УНП 100377771

Нацыянальны мастацкі музей Рэспублікі Беларусь
аказвае фізічным і юрыдычным асобам паслугі па рэстаўрацыі і кансервацыі ікон, твораў выяўленчага і дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва.
Тэлефоны: **8 017 3970163, 8 025 6677819.**

УНП 192543414

КУЛЬТУРА
Сайт: